

Düster Sirkisi

Angela Nanetti

4. BASKI

Türkçesi Nilüfer Uğur Dalay

günüşiği
kitaplığı

DüŖler Sirkisi

Dedem Bir Kiraz Ağacı ve *Mistral* adlı romanlarıyla Türkiye'de de çok sevilen İtalyan yazar **Angela Nanetti**'den, farklılıkların zenginliğini yücelten yeni bir çocuk romanı. Eski olan her Ŗeyi sırf kendi yararına yok etmek isteyen modern dünyaya çocuk gözünden fantastik bir eleŖtiri.

Giacomo, dünyayı koku duyusuyla tanıyan bir çocuktur. Bir gün sınıfa, mis gibi patlamıŖ mısır kokan bir kız gelir. Giacomo, yeni arkadaşının peŖinde, hiç bilmediği bir dünyanın kapısından girecektir. Rengârenk kedilerle, yok olmanın sınırındaki bir kente mucizevi yolculuklar yaparken, koku alma yeteneğiyle gizemleri çözmeye görevini de üstlenir. Giacomo ve arkadaşları çok kötücül bir planı önleyip "ötekilerin" kentini kurtarabilecek midir?..

günüŖiđi
kitaplığı

ISBN 978-605-9952-34-7

9 786059 952347

Çocuk Roman 80

DÜŞLER SİRKI

Yazan: Angela Nanetti

Türkçe yayın editörü: Müren Beykan
İtalyanca aslından Türkçeleştiren: Nilüfer Uğur Dalay
Editör asistanı: İpek Baysan
Yayın koordinatörü: Özlem Akcan
Son okuma: Ömer Açık

Özgün adı: *La città del circo Pop Corn*
© Giunti Editore S.p.A, Firenze-Milano, 2013

Türkçe yayın hakları: Günışığı Kitaplığı, 2014
Yayın hakları, Giunti Yayınevi'nden (giunti.it) satın alınmıştır.
Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

1. baskı: Kasım 2015 (2000 adet)
2. baskı: Şubat 2016 (2000 adet)
3. baskı: Mart 2017 (2000 adet)
4. baskı: Ocak 2019 (2000 adet)

ISBN 978-605-9952-34-7

gunisigikitapligi.com

Kapak deseni: Giuliano Ferri
Baskı öncesi hazırlık ve kapak uygulama: Ayla Yıldız
Baskı: Optimum Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.
[Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No 51/1 Küçükçekmece 34295
İstanbul (0212) 463 71 25 Sertifika: 41707]

Günışığı Kitaplığı Yayıncılık A.Ş.
Sertifika: 36737
Büyükdere Cad. Polat İş Merkezi 87/6
Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Telefon: (0212) 212 99 73
Faks: (0212) 217 91 74
E-posta: info@gunisigikitapligi.com

Angela Nanetti

1942'de İtalya'nın kuzeyinde, Bolonya'ya bağlı Budrio'da doğdu. Bolonya Üniversitesi Ortaçağ Tarihi Bölümü'nü bitirdi ve İtalyanca öğretmenliği yaptı. 1995'te öğretmenliği bırakıp kendini yazmaya adanmış Nanetti, 2003 yılında *Il Mondo dell'infanzia* (Çocukluk Dünyası) adlı kitabıyla Hans Christian Andersen Ödülü'nü kazandı. *Le memorie di Adalberto* (Adalberto'nun Anıları, 1984), *Cambio di stagione* (Mevsim Değişikliği, 1988) ve *Yağmur Kardeşliği* (*La compagnia della pioggia*, 2009), özellikle çocuk ve gençlik kitaplarıyla tanınan yazarın çeşitli dillere çevrilmiş eserlerinden bazıları. Günışığı Kitaplığı tarafından da yayımlanan (2011) ve yirmiye yakın dile çevrilen *Dedem Bir Kiraz Ağacı* (*Mio nonno era un ciliegio*, 1998) adlı çocuk romanı, 2002 Alman Gençlik Edebiyatı Ödülü'ne aday gösterildi, 2006 Chronos Ödülü'nü kazandı. Yine Günışığı Kitaplığı'nın aynı isimle 2014'te Türkçeye kazandırdığı *Mistral* (2008) ve ON8'in 2015'te yayımladığı *Kuyruklyıldız Eken Adam* (*L'uomo che coltivava le comete*, 2002) adlı gençlik romanlarının yanı sıra *Düşler Sirki* (2015; *La città del circo* *Pop Corn*, 2013) adlı çocuk romanı da ilgi gördü. Türkçe'deki son kitabı *100 Şatolu Çocuk* (2018; *Viola dei Cento Castelli*, 2016) olan Nanetti, İtalya'nın Adriyatik kıyısında, Pescara'da yaşıyor.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON

The history of the city of Boston is a subject of great interest and importance. It is a city that has played a significant role in the development of the United States. From its early days as a small fishing village to its current status as a major metropolitan area, Boston has a rich and varied history. The city's location on a narrow neck of land between the harbor and the mainland has made it a natural center of trade and commerce. Its strategic position has also made it a key location for military and political events. The city's history is marked by a series of important events, including the founding of the city, the American Revolution, and the Civil War. The city's culture and traditions are also an important part of its history. Boston is known for its many historic sites, including the Freedom Trail, the Old State House, and the Bunker Hill Monument. The city's architecture is also a reflection of its history, with many buildings that have stood for centuries. The city's history is a testament to its resilience and its ability to overcome adversity. It is a city that has shaped the course of American history and continues to play a vital role in the nation's future.

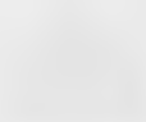
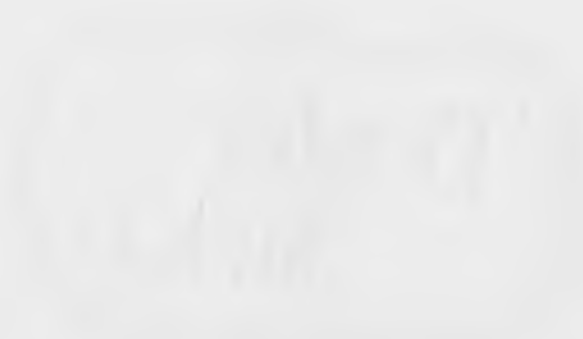
DüŖler Sirkisi

Angela Nanetti

Türkçesi Nilüfer Uğur Dalay

günüŖiği
kitaplığı

Yabancı Adların Okunuğu

Angela Nanetti	Ancela Nanetti
Andrea	Andrea
Anna	Anna
Antonella	Antonella
Bernardo	Bernardo
Camilla	Kamilla
Davide	Davide
Enrico	Enriko
Giacomo	Çakomo
Gigliola	Cilliola
Gino	Cino
Irene	İrene
Luigi	Luici
Luisa	Luiza
Lunes	Lun
Margherita	Margerita
Nella	Nella
Ornella	Ornella
Plum	Plam
Popcorn	Popkorn
Rat	Ret
Riccardo	Rikardo
Rico	Riko
Rocchina	Rokkina
Serena	Serena
Simona	Simona
Tar	Tar
Tara	Tara
Ulderica	Ulderika
Ursus	Ursus

Bölümler

- Giacomo 11
Sınıfa Doğan Güneş 16
Patlamış Mısır Bu! 24
Uğurböceği 29
Rocchina'yı Aramak! 36
Rat Şehri 43
Şanslı Pastacı 51
Ayın Etkisi 58
Kedi Piramidi! 63
Kapan Kurucu 69
Düş Değildi 76
İsteyin Vereyim! 82
Ah, O Koku! 87
Son Gülen İyi Güler 94
Bir Atasözü Daha 103
Rico ile Nella 109
Saldırı Planı 115
Zafer! 120
Güneş Yeniden Doğar 127
Gösteri 133
Düş müydü, Gerçek miydi? 140

Giacomo

Bir zamanlar... bir burun vardı. Toparlak, oldukça kısa, kimi zaman sümüklü, kimi zaman temiz, gün boyu içinde gezinen parmak nedeniyle inip kalkan, iki meraklı deliği olan bir burun. Biliyorsunuz işte, çevrenizde benzerlerini sık sık gördüğünüz, hava alıp veren, kokuları algılamaya çalışan burunlardan biri; Giacomo'nun burnu.

Giacomo kim mi?

Giacomo, milyonlarcası gibi bir çocuk; ne uzun ne kısa, ne şişman ne zayıf. Aslında şimdi düşünüyorum da, biraz tombuldu sanki. Giacomo, işte hem o burnu yüzünden, hem de leziz unlu gıdalarıyla ünlü "Altın Fırın"ın sahibi ve sabahın erken saatlerinde kamyonetiyle şehirde ekmek dağıtımı yapan babası, Fırıncı Bay

Gino'nun işi nedeniyle böyle tombalaktı.

Ekmek kamyonetinin iki yanında, yeni biçilmiş buğdayların altın sarısı renginde "GİNO GELDİ!!!" yazıyordu.

Her sabah, dünya henüz uykudayken ya da yeni uyanmış esnerken (Dünyanın esneme sesini hiç duydunuz mu? Aynanın önündeki babalara, mutfaktakiannelere ya da aynanın karşısındaki annelerle mutfaktaki babalara ve, "Hadi, geç kalıyorsun," diyen anne ya da babalara rağmen, yatakta oturmayı sürdüren çocukların esneme seslerini?), işte tam da o saatlerde Bay Gino işbaşında olurdu. Giacomo'nun burnu da tabii.

Bir burun o saatlerde ne yapar? Koku alır. Giacomo'nun burnu çok az uyurdu. Hep hazırda beklerdi. Fırının çalışmaya başlamasıyla, erkenden uyanırdı. Sütlü ekmek... misss... normal ekmek... çavdar ekmeği... tambuğday ekmeği... susamlı ekmek... üzümlü ekmek... patatesli ekmek... tahıllı ekmek... ayçekirdekli ekmek... mayasız ekmek, yuvarlak ekmek, tava ekmeği, sandviç ekmeği, lavaş, baget, galeta... misss!

Sağ işaretparmağı olacakları öngörüp işini çoktan bitirdiğinden, Giacomo'nun burnu o saatte tertemiz olur, havadaki kokuları keşfetmeye çalışır, izleri sürer, yakalar, tanımlar ve tadına varırdı.

İşte o zaman, ağızı sulanan Giacomo, yatağından fırlar, çıplak ayak mutfığa koşar; "Anne, kahvaltı hazır mı?" diye bağıırırdı.

Masanın üstünde bir tabak dolusu mis kokulu ekmek onu bekliyor olurdu.

Giacomo, burnu sayesinde, belki de yeryüzünde erken ve mutlu uyanan tek çocuktur.

Onun için sıkıntılar, okula gitmek üzere evden çıktığında başlardı. Çünkü annesi, işlevini iyi yapabilmesi için, bir burnun, iyi çeken bir baca gibi, çok iyi temizlenmiş olması gerektiğini bir türlü anlamıyordu.

“Parmağını burnundan çek!”

“Mendilini kullan!”

“Sümkür!”

İyi de, aynı şey değil ki!

Bir kere, mendil sert ve haşın, buruna karşı acımasız. Hem de küçük burun boklarının gizlendiği noktalara, en diplere, en yanlara kadar da ulaşamıyor. O zaman, o bokları çıkarıp inceleme, başparmakla işaretparmağı arasında özenle yuvarlayarak küçük topçuklar yapma, sonra da ortaparmağın desteğiyle bunları, bir okçu gibi hedefe fırlatma zevki nerede kalacak? Hayır, annesi anlamak istemiyor ve Giacomo’yu mendil kullanmaya ikna etmek için her yolu deniyordu. Bir keresinde parmağına acı biber sürmüştü. Giacomo, baca temizliğine giriştiğinde burnu alev alev yanmıştı. Hapşırıklar, gözyaşları, bağırmalar... Sonunda annesi neredeyse pes etmişti. Giacomo’nun parmağını iş üstünde gördüğünde, ya görmezlikten geliyor ya da yalnızca, “Çek elini!” demekle yetiniyordu.

Okulsa başka bir sorundu; özellikle de, temizlik hastası fen öğretmeniyle başı dertteydi. Öğretmenin ismi Ulderica'ydı. Giacomo'nun bu ismi öğrenmesi tam bir ayını almıştı. Öğretmeni, sınıfa her geldiğinde, derse başlamadan önce çantasından, içinde ne olduğu bilinmeyen gizemli bir küçük şişe ve bir mendil çıkarır; şişenin kapağını açar, mendilini şişenin ağzına dayar, şişeyi iki üç kez eğer, kapağını kapatır; ıslattığı mendille önce ellerini, sonra masasını, en sonunda da sandalyesinin arkalığını iyice silerdi. Her seferinde bu temizliği bir ayın özeniyle yapardı.

“Çocuklar, bakteri ve virüslerden korunmak için, ellerimizi ve dokunduğumuz şeyleri dezenfekte etmeliyiz!”

Bakteri ve virüs... Giacomo, o küçük şişeden dökülecek sıvının izini sürmeye hazır burnuyla beklerken, büyülenmiş gibi bakardı. Keskin, acımsı ama hoş kokuyu solurdu. Kokuyu beğenirdi. Biraz anneannesinin naneli şekerlerinin kokusunu, biraz da kavanoz açıldığında havaya yayılan soğan turşusu kokusunu hatırlatırdı.

İşte, sorun o anda başlardı. Giacomo'nun burnu kokunun peşinde, Giacomo da burnunun peşinde kendini kaybederdi. Böylece ikisi birden, burun ve Giacomo, yani kokunun ardına düşen burunla hayallerinin ardındaki Giacomo, kaybolup giderlerdi. Bu durumda, fen bilgisi dersine de veda etmek kalıyordu!

En kötüsü, kimse ona böyle bir görev vermemiş ya

da ondan böyle bir şey istememiş olmasına karşın, o parmağın –sağ elin o ünlü işaretparmağı– Giacomo'nun dalgınlığını fırsat bilip buruna doğru uzandığında, burun deliğini bularak usulca işe koyulmasıydı.

İşte öyle günlerin birinde, gök gürlemiş, yer yerinden oynamıştı:

“Giacomo, o burnundaki de ne?”

Daldığı rüyalardan uyanan Giacomo yerinden sıçramış, ağzına gelen yüreğiyle, yeryüzüne kazayla düşmüş bir uzaylı gibi şaşkın şaşkın çevresine bakınmıştı.

“Parmağın Giacomo! Parmağın!” diye gürlemişti öğretmeni Ulderica. “Baca temizliği bitmedi mi daha? Çek o parmağını!”

Giacomo'nun parmağı, utanç içinde diğer parmaklarının arasındaki yerini alırken, bütün sınıf kahkahalarla gülmüştü.

Biri, “Parmağın Giacomo!” diye dalga geçmişti.

Bir diğeri, “Baca temizliği!” demişti.

Bir gün, sınıfın en şakacısı ona, “baca temizleyicisi” deyince, bütün sınıf gülmüş ve Giacomo'nun adı öyle kalmıştı.

Sınıfa Doğan Güneş

Parmak yetmiyormuş gibi, bir de her gün saat on bir oluyor ve zil çalıyordu.

“Çocuklar, beslenme saati!”

Diğer çocukların çantalarından, renk renk kâğıtlara sarılı, *Benim* marka; Giacomo'nunkindense, burnunu keyifle uyaran, altın rengi küçük bir dürüm ve yuvarlak bir sandviç çıkardı.

Sütlü ekmekli sandviç!.. Susamlı ekmekli sandviç!.. Üzümlü ekmekli sandviç!

“Bu ne?”

“Ekmek.”

“Ekmek mi? İğrenç!”

İğrenç sözcüğünü duya duya, Giacomo'nun burnu da ikilemde kalmaya başlamıştı sonunda.

“Sütlü ekmek mi? Canım çekmiyor, istemiyorum, sevmiyorum.”

“Sevmiyorum da ne demek!” diye soruyordu annesi. “Ne zamandan beri sevmiyorsun? Ya susamlı?”

“Yok...”

“Ayçekirdekli?”

“Yok, ekmek istemiyorum, sevmiyorum.”

Giacomo'nun annesi oğluna bakmış; tombulluğunu, biraz rejim yapmasının hiç de kötü olmayacağını düşünerek beslenme çantasına güzel bir yeşil elma koymuştu.

“İyi o zaman, beslenme saatinde meyve yersin.”

Giacomo'nun burnu, elmayı sıranın üstünde görünce, hoşnutsuzlukla kıvrılmıştı; hiç kokusu yoktu. Sınıftaki çocuklar, bir Giacomo'ya, bir de elmaya bakıp kahkahayı patlatmışlardı. Belki elma yeşil olduğundan, belki biraz eciş bücüş olduğundan, belki de Giacomo'nun beslenmesinde yalnızca elma olduğundan.

Birkaçı, “Elma canavarı Giacomo!” diye dalga geçmişti.

“Baca temizleyicisi Giacomo, elma canavarı Giacomo!”

Giacomo elmayı çantasına geri koymuş, meyve yemeyi sevmediğini ve yemeyeceğini söylemişti. Bunun üzerine annesi onu cezalandırmaya karar vermiş, ertesi sabah beslenmesine hiçbir şey koymamıştı.

Sonuçta, hem Giacomo hem de burnu için zor za-

manlar başlamıştı; ne yiyeceklerini de, neyin kokusunu alacaklarını da bilmiyorlardı. Çocukların beslenmelerinde hiç koku yoktu; daha doğrusu, sabahtan akşama kadar şehre boydan boya yayılan *o koku* vardı. Çocuklar da öyle kokuyordu. Çanta, kalem, defter ve giysilerine de *Benim*'in kötü, şekerli kokusu sinmişti. Bu yüzden, hem Giacomo hem de burnu okulda çok sıkılıyordu.

Ta ki, ocak ayının kurşuni, karanlık bir gününde Giacomo defterine, “Dışarıda hiç güneş yok,” cümlesini yazarken (Neredeyse yirmi gündür bu cümleyi yazıyordu!), kapı açılıp da güneş içeri doğana kadar.

Güneşin ismi Rocchina'ydı. Koyu tenliydi. Cildi pürüklüydü. Kırmızı yanakları ve iri, nemli gözleriyle bir ceylan yavrusuna benziyordu.

Rocchina eve benzemeyen bir evde oturuyordu; çünkü bu ev, dört tekerleğin üstünde duruyordu ve direksiyonluydu. Evin içinde bir ocak, pencerelerinde de perdeler vardı.

Giacomo kıza bakmış, Giacomo'nun burnu onun kokusunu duymuş; ikisi de mutlu olmuştu.

Rocchina kızartma kokuyordu. Üstünde, dizlerine kadar inen bir kazağı, neredeyse kazağı kadar uzun, örgülü saçları vardı. Plastik bir torbayı iki eliyle sıkı sıkı tutuyordu.

Sosyal hizmet görevlisi olduğunu söyleyip öğretmenle konuşan bir kadınla birlikte sınıfa girmişti.

Öğretmen alçak sesle, “Eski Şehir'den mi?” diye fı-

sıldamıştı, ama söylediğini herkes duymuştu. “İyi de, niye buraya göndermişler? Burası hiç de—”

“Başka yer yok,” demişti diğeri. “Zaten uzun süre kalmayacak,” diye kestirip, dışarı çıkmıştı.

Öğretmen yüzünü tavana doğru kaldırmış, derin derin iç geçirmişti.

“Adın ne senin?”

“Rocchina.”

“Ne, ne?”

Kızın sesi neredeyse duyulmaz olmuştu: “Rocchina...”

Birileri gülmüştü.

“Seni nereye oturtabileceğiz bakalım, Rocchina.”

Öğretmen sıraların arasında bir aşağı bir yukarı, bir yukarı bir aşağı dolaşırken, Giacomo bütün kalbiyle ve burnunun bütün gücüyle, sınıfa doğan bu yeni güneşin, yanına oturmasını ve gününü aydınlatmasını dilemişti. Oysaki şans, iki sıra ileride, en önde oturan ve hiç konuşmayan Simona'nın yüzüne gülmüştü.

Öğretmen, Rocchina'yı kolundan tutarak, “İşte buraya otur,” demişti.

Simona, çantasını diğeri yana koyup defterini kenara çekmiş, Rocchina da onun yanına oturup torbasını sıranın üstüne koymuştu. Sonra Ulderica Öğretmen, çantasına doğru yürümüş, o ünlü şişeciğini çıkarmış, mendilinin üstüne keskin kokulu sıvısından biraz boşaltmış ve ellerini silmişti.

“Hadi bakalım çocuklar, dersimize devam edelim. Nerede kalmıştık? *‘Dışarıda hiç güneş yok’* yazıyorduk... Rocchina, senin defterin yok mu?”

Rocchina, başını var anlamında sallamış, torbasından kenarları kıvrılmış bir defter çıkarmıştı.

“Ya kalemin?”

Evet, o da vardı.

O zaman öğretmen, “Peki, neden güneş yok?” diye sormuştu.

Kolaydı, herkes elini kaldırmıştı. Burnunun dibinde dolaşan, Rocchina’nın baş ve işaretparmaklarına büyülenmiş gibi bakan Giacomo’nun dışında herkes.

“Ya sen Giacomo, sen ne diyorsun?”

Giacomo, günlerdir güneşi gölgeleyen bulutların arasından yeryüzüne düşmüştü. Bütün sınıf gülmüştü. Giacomo onuncu cezasıyla, *Güneş bulutlarla kaplıdır*, cümlesini yirmi kez yazma ödeviyle eve dönmüştü.

Annesi onu, “Neden dersini dinlemiyorsun?” diye azarlar.

“Bugün okula Rocchina geldi,” diye yanıtlar Giacomo.

“Rocchina mı?!? Ne biçim isim bu böyle?” diye güler annesi. “O da kim öyle, yeni hizmetli mi?”

“Hayır, yeni öğrenci... Sosyal hizmet görevlisi, öğretmen midir?”

“Yok, sorunları olanlara yardım eden biri olmalı.”

“Mutlu olmayanlara mı demek istiyorsun?”

“Eh, öyle de denebilir.”

Duygulanan Giacomo'nun yüreği sıkışmıştı.

Ertesi gün Simona, durup dururken ağlamaya başlamıştı.

Gigliola Öğretmen, “Ne oldu? Hasta mısınız?” diye sormuştu.

Simona neyi olduğunu söylememiş, ama ağlamaya da devam etmişti. O zaman öğretmeni, Simona'nın elinden tutup sınıftan çıkarmış, geri döndüğünde, “Rocchina, Margherita'nın yanına geçsene? Oradan seni daha iyi görürüm,” demişti.

Bütün sınıf, resim defterlerine evlerinin resmini yapıyordu. Rocchina şaşkınlıkla başını kaldırmıştı.

Öğretmenleri, “Şuraya, ikinci sıraya,” diye eliyle işaret etmişti.

Rocchina ayağa kalkmış, boya kalemleriyle torbasını almış, çantasıyla defterini kenara çeken Margherita'nın yanına geçmişti. Şimdi Rocchina, Simona'dan daha uzakta, onu yandan gören Giacomo'ya daha yakındı. Rocchina'nın yanaklarına gölgeleri düşen uzun, ok gibi kirpikleri vardı. Kimseye bakmadan, resim kâğıdının üstüne eğilmişti.

Giacomo evini turuncu renge boyamış, gökyüzünü güneş ve kırlangıçlarla doldurmuş, çizdiği resmi de öğretmenine götürmüştü.

Öğretmeni tatlı tatlı, “Kış çizecektik ya Giacomo,” demişti.

Yanında Rocchina varken, Giacomo nasıl kış resmi çizebilirdi ki?

Pazartesi günü Margherita'nın annesi öğretmenlerle konuşmaya gelmiş, Gigliola Öğretmen sınıfa girdiğinde Rocchina'nın yanına yaklaşmış, başını okşayarak, "Tara'nın yanında daha rahat edersin diye düşünüyorum. Bir deneyelim mi?" demişti.

Rocchina, öğretmenine bakmış, torbasını almış ve ayağa kalkmıştı. Tara gülümsemiş, Rocchina'ya yer açmış, o da oturmuştu. Şimdi hem Margherita'dan, hem de artık onu yandan değil de arkadan, ancak örgülü saçını görebilen Giacomo'dan uzağa düşmüştü; güneş bulutlarla kaplanmıştı.

Tara yabancıydı ve İtalyanca'sı iyi değildi. Anna Öğretmen, bunun böyle olamayacağını söylemiş; "Buraya, öne gel Rocchina. Camilla'yla otur," demişti.

Camilla sınıfın en çalışkanıydı. Parmağı –bazen iki parmağı birden– hep havada olurdu.

"Benim yanıma mı, öğretmenim?"

"Evet, hem arkadaşına yardım edersin," diye yanıtlamıştı öğretmen.

"Hayır."

"Nasıl hayır?!?"

"İstemiyorum."

"Neden ama Camilla?" diye sormuştu Anna Öğ-

retmen. “En iyi sen yardım edersin...”

Camilla, öğretmenin yanına gitmiş, kulağına bir şeyler fısıldamıştı. Herkes söyleneni, sanki Camilla bağıırıyormuşçasına duymuştu. Belki de, “Çok kokuyor,” dediğini, yalnızca Giacomo ve burnu duymuştu.

Patlamış Mısır Bu !

Giacomo'nun burnu, "Hiç de değil!" diye bağırmıştı. "Pis kokmuyor; kızarmış, lezzetli bir şeyin kokusu bu!" Parmağı, kimseden izin almadan, kendiliğinden havaya kalkmıştı. "Öğretmenim, Rocchina benim yanıma oturabilir mi?"

"Senin yanına mı?" diye sormuştu öğretmen, kararsızlık içinde. "Dikkatin dağılmasın?"

"Dağılmaz öğretmenim."

Öğretmen bir Camilla'ya, bir Margherita'ya, bir de Simona'ya bakmış, derin bir soluk almış ve, "Tamam Giacomo, bir deneyelim o zaman. Rocchina bir hafta boyunca senin yanında otursun. Sözünde durabilecek misin, bir görelim," diye bitirmişti sözünü.

Bunun üzerine, Rocchina torbasını almış, tek ke-

lime etmeden Giacomo'nun yanına gelmişti. O inanılmaz, beklenmedik, harika şey, Rocchina torbasını sıraya koyarken olmuştu: Rocchina, Giacomo'ya gülümsemişti. Kısacık bir gülümseme; bulutların arasından bir görünüp bir kaybolan güneş ışığı gibi. İlk gülümsemesiydi. Ve Giacomo içindi.

"Bugün Rocchina benim yanıma oturdu," der Giacomo annesine.

"Yaa, öyle mi? Senin yanında Andrea oturmuyor muydu?"

"Andrea, Camilla'nın yanına geçti, Rocchina da benim yanıma. Kimse onu yanında istemiyordu."

"Kimse yanında istemiyor muydu?!?" diye sorar annesi. "Onlardan... o kızlardan biri olmasın?"

Giacomo bilmiyordu ama annesine, "o kızlardan biri" olmadığını söyledi; çok zengindi.

"O zaman, neden istemiyorlar?"

"Derisi koyu renk de ondan."

"Ah bu çocuklar! Anne ve babaları gibi, çok önyargılılar."

Rocchina'nın yanında oturup dikkatini derse vermek, ne Giacomo için, ne de burnu için kolaydı, ama daha ilk günden itibaren tüm gücünü buna vermişti. İlk sorun, kokuyla ilgiliydi; burnu bir türlü kokuyu tanımlayamıyordu. Kızarmış bir şeydi ama balık değildi. Kızartma olduğu kesindi. Köfte miydi yoksa? Rocchina neden her gün köfte yesin ki? Aslında, ne olduğunu an-

lamak çok kolaydı; sorabilirdi, ama Giacomo'nun sormaya cesareti yoktu. Çünkü Rocchina çok az konuşuyordu, hatta hiç konuşmuyordu. Yalnızca evet ve hayır diyor, tüm dikkatini öğretmeni dinlemeye ve tahtada yazılı olanları defterine çekmeye veriyordu.

Ders arası gelmişti, ama Rocchina sırasında oturmaya devam ediyordu.

“Beslenmen yok mu?” diye sorar Giacomo.

“Yok.”

“Elmamdan bir ısırık alır mısın?”

“Karnım aç değil.”

Giacomo'nun söyleyecekleri bitmişti. Sözü dolandırıyor.

“Televizyon seyreder misin?”

“Zaman zaman.”

“Ben çizgi film izlemeyi seviyorum. Resim yapmayı da seviyorum. Sen?”

Rocchina omuz silkmış, defterini açıp resmini boyamaya koyulmuştu.

“Karavan mı bu?”

Kız, başıyla evet der.

“Karavanda mı oturuyorsun?”

Rocchina herhangi bir yanıt vermez. Bu, o gün yaptıkları son konuşma olmuştu.

Ertesi sabah Giacomo, annesine, beslenmesi için sandviç istediğini söylemişti.

“Elmadan bıktın mı? Neli ekmek istersin?”

Giacomo düşünmüş, bir daha düşünmüş, burnundan destek almaya çalışmıştı.

“Üzümlü ve susamlı.”

“Hımmm!” der annesi.

Evet, gerçekten de en lezzetli olanı oydu, ama bakalım Rocchina'nın hoşuna gidecek miydi?

“Isırmak ister misin?” diye sorar, beslenme saatinde. Kız, istemediğini söyler.

“Çok lezzetlidir, babam yapıyor.” Rocchina sorar-casına bakar. “Babam fırıncı. Bir tadına bak!”

Giacomo ekmeği ortadan bölüp kıza ikram eder. Rocchina elini uzatır, ekmeği tutar, bir ısırık alır, sonra da kalanını bir lokmada ağzına atar. İki pembe yanağı, kısa bir süreliğine, aniden patlayacakmış gibi şişer. Ağzında bir iki çevirdikten sonra ekmeği midesine indirir.

Rocchina, eliyle ağzını silerken, “Lezzetliymiş,” der ve gülümser.

O gün Giacomo, iki şeyin farkına varmıştı: Rocchina'nın yanaklarında gamzeleri vardı ve aç olmadığı doğru değildi, yalnızca açlığını gizliyordu.

Ertesi gün beslenme saatinde, Rocchina torbasından sarı renkte bir karton kutu çıkarıp Giacomo'nun sırasının üstüne koyar.

“Bu ne?” diye sorar ve kutuyu açar Giacomo. İçinde patlamış mısır vardır.

Rocchina, “Ben yapıyorum,” der.

Giacomo’nun burnu, “İşte gizemli kokunun sırrı!” diye bağırır. “Patlamış mısır!”

“Tadına baksana!”

Lezzetli olduğunu söyler Giacomo. Rocchina, anesiyle her gün, gösteri sırasında satılması için mısır patlattıklarını anlatır.

“Hangi gösteri?” diye sorar Giacomo.

“Sirk,” der Rocchina. “Gösteride ip cambazlığı ve kedilerle numara yapıyorum.”

Giacomo kalakalır. Bir sirk! Rocchina bir sirkte çalışıyor!

“Aslanlar ve fillerinizi de var mı?”

“Yok. Üç kedimiz ve Remo isimli bir de yılanımız var. Babam, Remo’yu boynuna doluyor –Bak böyle.” Boynuna atkısı sararmış gibi yapar. “Ağzına kadar; sonra da sırtından aşağıya kaydırır.”

Giacomo ürperir.

“Gösterisini seyretmeyi çok isterim! Sirkten buradan çok uzakta mı?”

“Eh! Bilmem ki,” diye yanıtlar kız. “Ama bir gün seni davet ederim.”

“Ne zaman?” diye sorar Giacomo, beklenti içinde.

“Bir gün,” diye yanıtlar Rocchina, dalgın dalgın. Sonra, “Belki,” diye ekler ve resim defterini açıp boyamaya devam eder.

Uğurböceği

Rocchina, güneş gibi parlak olmanın yanı sıra ay gibi de gizemliydi. Mısır patlatıyor ve sirkte çalışıyordu. Zaman zaman öyle garip davranmasının nedeni belki de buydu. Öğretmenleri Ulderica ya da Gigliola tahtaya bir şeyler yazar ya da zor şeyler anlatırken Rocchina, tek bir sözcük bile kaçırmamak için gözlerini onlara diktiğinde, başı yavaşça öne eğilir, siyah ve uzun kirpikleri aşağıya doğru kapanırdı. Başı göğsüne değdiğinde, sıçrar, gözlerini ardına kadar açar, başını dikleştirir, olması gerektiği gibi tutardı.

Giacomo hayran hayran kızı seyreder, bu yaptığı'nın bir oyun mu, yoksa sirkteki gösterilerinden birinin provası mı olduğunu merak eder, ama sormaya cesaret edemezdi. Günlerden bir gün, tahtada yazılı uzun bir

metni defterlerine geçirdikleri bir gün, Rocchina'nın başı yana doğru eğilmiş ve yavaşça, Giacomo'nun sırada duran sol kolunun üstüne dayanmıştı. Gözleri kapalıydı, uzun örgülü saçı boşlukta salınıyordu...

Giacomo kendi kendine, "Rocchina ne yapıyor böyle?" diye sorar. Hafifçe seslenir ama kız cevap vermez. Dokunur, ama kız kıvıldamaz. Hastalanmış mıdır? Giacomo, acıya benzer bir huzursuzluk hisseder.

Çevredekiler, Rocchina'ya olan bitenin farkında değildir, çünkü tahtada yazılı olan metin uzundur, zordur ve çok dikkatli olunması gerekmektedir. Giacomo, artan bir huzursuzlukla, "İyi de, ne oluyor?" diye sorar kendi kendine. Rocchina'nın gözleri açılmıyor, örgülü saçı hiç kıvıldamıyordu; ölmüş olabileceği gibi korkunç bir endişeye kapılır Giacomo. Artık dayanamaz, ayağa fırlar.

"Öğretmenim!"

Gigliola Öğretmen'in dersiydi; üç öğretmenin içinde en iyi kalpli olanı. Merakla Giacomo'ya bakar.

"Ne oldu Giacomo? Dışarı mı çıkmak istiyorsun?"

"Rocchina ölmüş gibi!"

"Ne diyorsun sen öyle!"

Öğretmen koşarak gelir, öğrenciler ayağa kalkar. İşte, öğrencilerin sıranın çevresinde toplanmaya başladığı ve öğretmenin kıza doğru eğildiği o sırada, Rocchina'nın başını dayadığı yerden, önce yavaşça, ardından gitgide yükselen, kedi hırlamasına benzer bir ses duyulur.

Birisi, "Uyuyor!" der ve bütün sınıf gülmeye başlar.

O an Rocchina gözünü açar, aklı karışmış bir halde çevresine bakınır, sonra başını sıradan kaldırır.

Gigliola Öğretmen tatlı tatlı, “Uyuyakalmışsın Rocchina,” der. “Ne oldu?”

Rocchina'nın yanakları, her zamankinden daha da kızarmıştı. Aşağıya eğik kirpikleri yanaklarında koyu gölgeler bırakıyordu.

Rocchina hiçbir şey söylemez.

Davide, “Giacomo seni ölmüş sandı, ama horluyordun,” der, komiklik olsun diye. Bütün sınıf yeniden güler.

Öğretmen, “Tamam, yeter artık. Yerlerinize dönün. Yazmaya devam,” der sertçe. “Sen de Rocchina.” Uzaklaşmadan önce de kızın başını okşar.

Öğretmenleri gerçekten de çok iyi kalpliydi. Rocchina, Giacomo'yu, işine burnunu soktuğu için hiç affetmez. Ona sırtını döner ve o andan sonra Giacomo yalnızca, Rocchina'nın yazdıklarını silerken yılan gibi kıvrılan örgülü saçlarını görmeye mâhkum olur.

Ne de çok siliyordu! Çünkü Giacomo ve sınıftaki diğer çocuklar kadar iyi yazamıyor, o yüzden de yazıyor siliyor, siliyor yazıyordu. Genelde Giacomo ona, kalem ve silgisini ödünç veriyordu, çünkü kızın kaleminin arkası kemirilmiş olduğundan küçülmüş, silgisi de bir lokma kalmıştı. Ancak Rocchina, kızdığından bu yana ondan hiçbir şey istemiyordu; üzümlü ve susamlı ekmeğini bile. Giacomo çok çaresizdi.

Cezanın başlamasından üç gün sonra Giacomo, son bir çare olarak, elinden gelebilecek son şeyi denemeye, en değerli varlığını okula götürmeye karar vermişti: Noel'de hediye edilen, uğurböceği biçimindeki hesap makinesi-kalemtıraş-mıknatıs-saat seti.

Sıranın üstüne çıkarıp Rocchina'ya yakın bir yere koymuş, uğurböceğinin özelliklerini sergilemeye başlamıştı. Ulderica Öğretmen'in birlikte yapmalarını istediği beş toplama, beş çıkarma işlemini yapıyorlardı. Sınıfta herkes sıranın altından parmak hesabı çalışıyordu; on iki eksi üç, dokuz yapar, altı daha... Giacomo, eliyle sakladığı uğurböceğiyle hesap yaparken, Rocchina'nın kaygılı bakışlarını fark etmişti.

"Bak!" diye fısıldar. Uğurböceğinin kapağını kaldırır, numaraların olduğu klavyeyi gösterir ve tuşlara basar:

$$12 - 3 + 6 =$$

"15 yaz!"

Rocchina yazar.

$$24 - 10 + 2 =$$

"16!"

Rocchina gülümser.

$$18 - 5 + 7 =$$

"20!"

İlk onlar bitirir. Rocchina'nın gözleri pırıl pırıl parlamaktadır.

"Hayret!" der öğretmenleri. "Bitirdiniz mi?!?"

"Hem de siz!" diye eklemese de, "matematiksel ola-

rak” Giacomo’nun, hele hele Rocchina’nın, herkesten önce işlemleri bitirebilmesi olanaksızdır. Öğretmen, fare peşinde koşan kedi gibi sinsice sıralarına yaklaşır.

“Eller sıranın üstüne! Hesap makinen mi var?”

Ellerini sıranın üstüne çıkarırlar.

Uğurböceğini gördüğünde, “Bu ne?” diye sorar öğretmen şüpheyle.

Rocchina’ya bakmış olsa, kızın yanaklarının alev alev yandığını görürdü; ama o, Giacomo’ya odaklanmıştı. Giacomo, Rocchina için –yalnızca onun uğruna– hayatının en büyük yalanını söyler: “Saatli kalemtırış.”

Uğurböceğinin karnına yerleştirilmiş, olanlardan habersiz, akrep ve yelkovanı kendi halinde dönmekte olan saati gösterir.

“Aaaa!”

Öğretmen uğurböceğini evirir çevirir, sıranın üstüne koyar.

“Tamam. Yarın, işlemleri yaparken Rocchina öne geçecek. Anlaşıldı mı, Giacomo?”

Çok iyi anlaşılmıştı. En azından şimdilik kurtulmuşlardı. Hiç kimse farkında değildi, ama güneş yeniden, gözleri kör edercesine ışıdamaya başlamıştı.

Rocchina, “Teşekkür ederim,” der. Giacomo’nun burnu, kızın şimdi daha başka, daha keskin bir şey koktuğunun ayırıcına varır.

“Öyle korktum, öyle korktum ki, her yanımı ter bastı!” der kız, gülümseyerek.

Yanına oturduğundan bu yana, Rocchina'nın kurduğu en uzun cümleydi. Hangi armağan bundan daha değerli olabilirdi ki? Giacomo uğurböceğini alır ve kızın önüne koyar.

“Sende kalsın!” der.

Rocchina'nın yüzüne al basar.

“Olmaz...”

“Al, sana hediye ediyorum!”

“Olmaz...”

Kız şimdi, korkmuş gibi duruyordu.

“O zaman, bir aylığına sana ödünç veriyorum. Tamam mı? Evde ödev yaparken yardımı olur.”

O andan sonra, Giacomo kendini yumuşacık bir pasta kreması –ya da isterseniz, oradan oraya salınan bir bulut kümesi diyelim– üstünde uzanıyormuş gibi hissediyordu. Öğretmeninin sesini duyuyor, ama yalnızca uğurböceğini okşadıkça ona gülücükler atan Rocchina'yı görüyordu. O sabah okulda olanlardan, Giacomo yalnızca beslenme saatinde evden getirdiği iki ekmeği birlikte yiyişlerini ve Rocchina'nın ona, “Yarın sana gösteri için bilet getireceğim,” deyişini hatırlar.

“İyi de, sirk nerede?”

“Yarın tarif ederim.”

Ancak “yarın” Giacomo için çok çok kötü bir gün olur.

Aslında, kötü olan şey gece başlar; sıcaklık, soğuktan titremeler, ateş gibi yanan boğaz, ağlamalar, hıçkı-

rıklar, elinde buz torbasıyla yatağının yanında bekleyen annesi ve kaygılı babası.

Kırk derece ateş! Giacomo kâbus görüyordu. Sayıklıyordu. Zaman zaman patlamış mısırı, zaman zaman kim olduğu bilinmeyen Remo diye birini, boğaza dolanan bir yılanı, sıklıkla da Rocchina'yı sayıklıyordu. Bir de garip garip hesaplar yapıyor, uğurböceğinden söz ediyor, kan ter içinde huzursuz, bitkin uykuya dalıyordu.

Annesi ellerini ovuştura ovuştura, "Ateşten... Çok yüksek," diyordu.

Eve doktor çağırılmış, reçetelere şuruplar, iğneler yazılmıştı ve zavallı Giacomo iki gün boyunca yatağında, ölü mü diri mi anlaşılmadan, gözlerini hiç açmadan yatmıştı. Üçüncü günün sonunda kötü günler geride kalmış, ateşi düşmüş, gözlerini açmış ve ilk olarak, "Ne zaman okula gideceğim?" diye sormuştu.

Annesi o zaman, Giacomo'nun hâlâ ateşin etkisi altında olduğunu düşünmüştü.

Rocchina'yı Aramak!

İyileşme süreci çok keyifliydi. Annesi onu şımartıyor, babası sıcak sıcak ekmekler getiriyor, o da zamanını yaktakta resim yaparak ve Rocchina'yı düşünerek geçiriyordu. Soğuk algınlığı yüzünden burnu sürekli tıkanıyordu. Soğuk algınlığı için parmağı çok yoğun çalışıyordu. Annesi o kadar anlayışlı davranıyordu ki, "Sümkür Giacomo, sümkür!" den başka bir söz etmiyordu. Üstelik, Giacomo bir hafta boyunca ödev de yapmamıştı!

Soğuk algınlığına karşın burnu, beyliğini sürdürüyordu; çünkü bu süre içinde annesi, Giacomo'nun iştahı yerine gelsin diye lezzetli yemekler pişiriyor, Giacomo bunları yiyemiyorsa da, burnu nefis kokularını almaya devam ediyordu. Köfteler, kızartmalar, pizzalar... aman aman, ne kokular, ne kokular!

Hastalığın bütün üstünlüklerine karşın, Giacomo okula dönmeyi dört gözle bekliyordu. Doktor tamamen iyileştiğini söylediğinde, evde en çok o sevinmişti.

“Ne zaman anne?”

“Yarın.”

Ertesi gün Giacomo, zayıflamış bir halde, yüzünü gözünü kapayan beresini giyip okula gitmişti. Çantasında, bir ölüyü bile diriltecek kadar leziz ve sıcak iki parça pizza vardı; biri kendisi, diğeri Rocchina için.

Anna Öğretmen onu, “Hoş geldin, Giacomo!” diye karşılar.

Giacomo, bir anlığına sınıf kapısında durur, öğretmenin selamına karşılık verir ve gözleriyle sınıfı tarar; Simona, Margherita, Tara, Enrico, Bernardo, Ornella... Sıralar doludur, bir tek kendisinininki ve bir de Rocchina'nınki boştur.

“Ne bekliyorsun? Yerine geç de derse başlayalım!” diye üsteler öğretmeni.

Giacomo yerine otursa da, okulda bulunma isteği uçup gitmiştir. Kendini annesinin, sıcak fırından çıkardığında kabarmış ama soğuk havayla karşılaşınca bazen içine çöküveren kekleri gibi hissediyordu.

İlk gün, zaman zaman olduğu gibi, Rocchina'nın geç kalmış olabileceği fikriyle oyalanır. İkinci ve üçüncü gün, hastalanmış olabileceğini düşünerek avunur. Dördüncü ve beşinci günlerde kaygılanmaya başlar. Altıncı günse, birdenbire umutsuzluk gelir içine yerleşir.

Aniden. Çünkü öğretmenini Ulderica, sınıfa girip çantasını masaya koyduktan, küçük şişeyi alıp kendini denizfekte ettikten, tahtaya iki işlemlili bir problem yazdıktan sonra, bir şey hatırlamış, çantasını yine açmış ve içinden uğurböceğini çıkarmıştır.

“Bu senindi, değil mi Giacomo?”

“Evet, ama Rocchina’ya vermiştim.”

“Vermiştin? Hediye etmiştin... O anlamda yani?”

“Hayır, bir aylığına ödünç vermiştim.”

Sınıfa derin bir sessizlik egemen olur. Giacomo bunu hisseder. Çok kötü bir şey olacağını, olmaması gereken bir şeyin olmakta olduğunu hisseder.

Öğretmeni, tek tek öğrencilerinin yüzüne baka baka sınıfı öyle bir tarar ki, herkes korkuyla ürperir.

“Giacomo uğurböceğini Rocchina’ya ödünç verdiyse, Rocchina bunu çalmış olamaz. Öyle değil mi? Riccardo, Antonella, Serena, Enrico...”

İsimleri sayılan çocuklar başlarını öne eğeler, ama öğretmenin affetmeyen gözleri hâlâ kızgınlıkla bakmaktadır. Bakışları onların üstündedir ve çocuklar da bunu hissetmektedir. Ya o sesi! Ağzından bal damlıyor gibidir, ama insanın dilini damağını kurutmakta, neredeyse sesini çekip almakta, ağızda acı bir tat bırakmakta, ağlama isteği uyandırmaktadır.

“Ne dersin, Enrico? İlk söyleyen sendin, değil mi?”

Enrico isimli çocuk, Rocchina’nın arkasındaki sırada oturuyordu. Sessiz sakin, tombul bir çocuktur. Siv-

risinekten, hatta karasinekten bile korkardı ve bu hal-leri Giacomo'ya sevimli gelirdi.

"Ben..." diye kekeler Enrico. "Ben, onun çalmış olduğunu sanıyordum..."

Giacomo ürperdiğini hisseder.

"Çaldığını gördüm demiştin..." diye sertçe üsteler öğretmen.

Enrico, Giacomo'dan yardım umarak, "Yok... Giacomo yoktu, onun olduğunu biliyordum, bana göstermişti. Bana göstermiştin, değil mi Giacomo?" diye sorar çaresizce.

Giacomo yanıt vermez. O gün beslenme için getirdiği ve Rocchina'yla yemeyi düşündüğü dört sandviçi ve pizzaları, patlamış mısır kokusunu, eliyle uğurböceğine dokunduğunda Rocchina'nın ona gülümseyişini düşünmektedir.

"Niçin arkadaşını, gerçek olmayan bir şey yüzünden suçladın Enrico?" Enrico hıçkırmaya başlar. "Ya sizler?"

Öğretmen yüzünü diğer öğrencilere döner. O zaman, ilk sırada oturan Serena yanıt verir:

"Öğretmenim, onun böyle bir şeyi olamazdı da ondan! O... O Eski Şehir'den geliyor!"

Ulderica Öğretmen, Enrico'nun yanağını okşar; Giacomo'nun yanına gelir ve uğurböceğini ona verir.

"İstemiyorum. Onu Rocchina'ya armağan ediyorum," diye mırıldanır Giacomo. "Geri geldiğinde."

İçinden gelen sese rağmen böyle söylemişti. Çünkü kalbine kalsa, kızın bir daha asla geri geleceği yoktu. Ama Giacomo, Rocchina'nın kokusunu arayıp bulamayan burnuna rağmen böyle söylemişti. Üstelik, Rocchina'sız daha mutlu olan ve artık lezzeti kaçırmış üzümlü ekmeğini mideye indiren arkadaşlarına rağmen söylemişti.

Rocchina'yı, onun patlamış mısır kokusunu arıyordu.

Ondan sonraki günlerde Giacomo, annesinin gözüne, o hastalık döneminden daha hastalıklı görünür. Hiçbir şeyi beğenmez, okula gitmek istemez, ödevlerle başı derttedir. Giacomo'nun annesi, oğlunun başına ne gelmiş olduğunu bir türlü anlayamaz.

Evde, soru üstüne sorudan sonra, Rocchina, uğurböceği ve okuldaki çocukların yaptığı büyük haksızlık öyküsü ortaya dökülür. Elbette, Giacomo annesine, sınıfın güneşinin battığından ve boş kalan sıranın ona her gün Rocchina'nın ne zaman geri geleceğini sorduğundan söz etmez; ama annesi anlamıştır.

Oğluna bakar ve Rocchina varken Giacomo'nun, okula çok daha istekli gittiğini, dersleriyle daha ilgili olduğunu, hatta matematikle başının daha az derdediğini düşünür. Oysa şimdi!

"Gider, neredeyse onu bulur, geri dönmeye ikna ederiz," diye söz verir Giacomo'ya.

O zaman sirk konusu açılır.

“Bana sirkten söz etmemiştin... Zengin bir kız demiştin... Neden yalanlar uyduruyorsun? Eskiden hiç yalan söylemezdin...”

Giacomo, neden yalan söylediğini açıklayamaz, ama Rocchina'nın sirkinin, bir sürü hayvanın yer aldığı büyük ve çok çok güzel bir sirk olduğunu söyler.

“Bunları sana o mu anlattı?” diye sorar annesi, kuşkuyla. “Her neyse, onlar göçebedir. Çoktan toparlanıp gitmişlerdir. Kim bilir şimdi nerededirler.”

Hayır, olamaz. Sirk gitmiş olamaz.

Akşam, Giacomo sirk konusunu babasına açar.

“İyi de, neredeymiş bu sirk?”

“Eski Şehir’de.”

“Eski Şehir’de mi?!?” diye tekrarlar annesi, eşine tuhaf bir biçimde bakarken.

Giacomo'nun babası, “Ufff!” der, başka şey demez.

“Çoktan çekip gitmişlerdir,” diye yineler annesi. “Değil mi Gino?”

“Elbette gitmişlerdir,” diye onay verir babası.

O zaman derin bir umutsuzluğa kapılan Giacomo ağlamaya başlar; gitmiş miydi, gittiyse onu nerede bulacaktı?

Annesi onu avutmaya çalışır, ama babasının sabrı tükenmiştir. Biraz abartmıyor mudur?

Dünyada kız mı kalmamıştır? Sınıf, kız arkadaş doludur. Çekip giden birinin ardından ağlamaya ne gerek vardır?

“Sirk mi görmek istiyorsun? Herkesin yaptığı gibi televizyonda seyret. Yeter ama artık!”

“İyi de... Sandviç ekmekleri ne olacak?”

“Ekmekler mi? Hangi ekmekler? Neler söylüyorsun sen böyle?”

Doğru ya, ekmekler! Giacomo şimdi onları kime götürecekti?

Kimseye vermek istemiyordu, çünkü kimse ekmeği ısırırken, dudaklarındaki kırıntıları diliyle toplarken, ona Rocchina gibi gülümsemiyor, gözleriyle teşekkür etmiyordu.

Ekmek, diğer çocukların umurunda değildi. Aslında hiç kimse ekmek istemiyordu; Giacomo, babası üzülmesin diye bugüne kadar bunu ona söylememişti.

Giacomo gözyaşlarını içine akıtır, başını tabağından kaldırmaz. Sessizce yemeklerini yerler, sonra babası evden çıkıp gider.

Rat Şehri

“Aklına bile getirme,” demişti annesi. “Baban sinirli. Sıkıntısı var.”

Sıkıntı. Giacomo içini çeker, babasının sıkıntısının ne olduğunu biliyordu. *Herkes için Benim Ekmek* markalı ekmekler üreilmeye başlandığından bu yana, kimse babasının ekmeklerinden satın almıyordu. Zayıflar ve şişmanlar için, takma dişliler ve hıçkırık tutan çocuklar için, çıban çıkarmış kızlar ve sindirim sorunu yaşayan erkekler için, herkes için *Benim Ekmek*. Çok çeşitli ekmekler var bu markada, ama hepsi de sınıftaki çocukların getirdiği beslenme paketleri gibi kokuyor! Giacomo bir kez daha içini çeker.

“Niçin onu görmek için oraya gidemiyoruz?” diye sorar annesine.

“Orası neresi? Eski Şehir’e mi? Eski Şehir’dekilerin sirkle ne işleri olabilir?”

Doğru ya, bir sirk Eski Şehir’e ne için gider ki? Leş kokulu, nemli, birbirinin üstüne yıkılacakmış gibi duran evleriyle, küflü ve gözenekli bir peynire benzeyen bir yer orası. Sıçanların cirit attığı Rat Şehri’nde bir sirk ne işi olabilirdi?

Rat* sözcüğü Eski Şehir’de oturanlar için kullanılıyordu. Bu ismi takan Yeni Şehirliler’di. Belki orada yaşayanların saçları örgülü olduğundan, belki de ortaklıkta cirit atan fareler nedeniyle bu isim uygun görülmüştü. Kim bilir! Oralıları sevmedikleri çok belliydi. Bunu anlamak için, orayla ilgili konuşurken insanların yüzlerine bakmak yeterliydi. Terbiyeli olanlar omuz silkip, “tuhaf insanlar” deyip geçiyor; diğerleriyse, akla gelebilecek en kötü sıfatları kullanıyordu: Hırsızlar, yalancılar, serseriler, tembeller, palavracılar, pislikler... Tehlikeliler mi? Yani, kim bilir, belki... O atkuyrukları, o örgülü saçlarıyla... Ya o kadınları? Saçları sıfır numara tıraşlı! Konuştuklarında öyle mimikler yapıyorlar ki, şeytandan söz ediyorlar sanırsınız. Aman, bizden uzak olsunlar!

İyi, Rat’ler uzak olsunlar da, Yeni Şehirliler onlarla ilgili konuşmaya başladıklarında dur durak bilmiyor, yatağından kabaran bir ırmak gibi coşup akıyorlardı.

* İngilizce’de hem “sıçan” hem de “aykırı, düzen bozan, gizli işler çeviren” anlamlarına gelir. (ç.n.)

Nasıl suyla dolup taşan bir ırmağın içinde balıkları ve taşları ayırt etmek olanaklı değilse, Rat'lerle ilgili konuşmaya başladıklarında, ağızlarından ne iyi ne de gerek tek bir söz çıkıyordu.

Çünkü, aslında kim olduklarını bilen de, öğrenmek için çaba gösteren de yoktu. Eski Şehir, Yeni Şehirli'ler'ce terk edildiği zamanlarda gelmiş ve boş evlere yerleşmişlerdi. Üst katlarda çocuklu aileler, kadınlar ve iplere asılı çamaşırlar; alt katlarda, bodrumlarda çalışan erkekler vardı.

Çalışıyorlar yani!

Evet de, senin ve benim gibi mi sanki? Kendilerince. Şehirde dolaşp, kullanılmadığı için atılan şeyleri topluyor; çöp bidonlarını didik didik ediyor, bahçeleri, sokakları, dipleri köşeleri temizliyorlar; bulduklarını torbalara koyuyor, sırtlarına yükledikleri gibi evlerinin bodrumuna taşıyorlardı. Haftanın bir günü topluyor, üç gün bağdaş kurup, topladıklarını gözden geçiriyor, değerlendiriyorlardı. Diğer iki günde, topladıklarını yeniden yaratıyorlardı. Yararlı olmasa da, ilginç, delice şeylerdi: Gece öterek uykuya dalan kuşlu lamba, mutsuz olanı güldüren çırpıcı, kendi kendine dönüp duran şişe kapağı, keserken çiçeklerden özür dileyen çim kesme makinesi...

“Dünyayı daha incelikli kılmak için nesnelere tasarlıyoruz,” diyor, *sanatçı* olduklarını söylüyorlardı. İncelikli! Daha incelikli bir dünya neye yarar?

Yalnızca serserilik yapmıyorlar, bütün gün şarkı söylüyor, bağırıp çağırıyorlardı da! Bu şarkı söylemeler, bu kesme biçme, çakma sesleri, Yeni Şehir sakinlerini çileden çıkaran bir kâbusa dönüşmüştü.

Asıl dayanılmaz olansa, kokulardı. Rat'lerin mutfaklarında pişirdikleri şeylerin kokusu dayanılmazdı! Öğle saatlerinde, rüzgâr onlardan doğru esiyorsa, hava da güzelse, Yeni Şehir sakinleri pencereleri örtmek, örtükse de tüm aralık ve çatlakları tıkamak zorunda kalıyorlardı.

Doğrusunu söylemek gerekirse, birileri, özellikle de yaşlılardan bazıları, pencereleri yarı aralık bırakıp, kolları içine çekiyordu. “Bu koku bana şeyi... şeyi... hatırlatıyor!..” Her öğlen, tepsilerinde yenmeyi bekleyen, *Benim Hazır Gıda* paketlerine hüznüyle bakıp soruyorlardı: “Neydi o, neydi o?..”

Oysa diğerleri, o saatlerde *Benimle Gevşe* programını izlemek için televizyonlarının önüne kurulup *Benim Hazır Gıda*'larını yerken, hafif bir koku bile duysa, “Kapat! Kapat!” diye birbirini uyarıyordu. Sanki koku değil de nükleer sızıntı vardı.

Koku duyulur duyulmaz heyecanlanan yalnızca Giacomo'nun burnuydu. Ancak komşular, Rat mutfağından hoşlandıklarını sanacak diye çekinen annesi de, “Kapat, Giacomo!” diyordu. *Benim Ekmek*'ler moda olduğundan beri, müşterileri kaçırmamak için ellerinden geleni yapmaları gerekiyordu.

Sözün kısası, Rat'lerin gürültülerinden ve de kollarından uzak kalmak, öyle sanıldığı gibi kolay değildi. İki şehri birbirinden ayıran nehir boyunca uzanan kavaklar mı istersiniz? Tek tük vardı. Peki ya çevrilmiş çit ya da kakılmış kazıklar? Yüksek olmamakla birlikte, evet, onlardan da vardı. Kavaklar, çit ve kazıklar hep birlikte mi? Belki... Kavaklar, çit, kazıklar, bir de duvar... ve güçlü bir havalandırma? Evet, ama...

Bir süre sonra Yeni Şehir'de, Bay Plum'ın* aklında olağanüstü bir fikir olduğu ve çok kısa sürede gürültü ve koku sorununun çözüleceği söylentileri dolaşmaya başlamıştı. Fikir önce televizyonda *Benimle Günaydın* programında konuşulmaya başlanmış, sonra *Benim Haberlerim*'de, daha sonra *Benimle Gevşe*'de, en sonunda da *Benimle İyi Geceler*'de yer almıştı. Konuyla ilgili yalnızca *Benimle Spor*'da tek söz edilmemişti. Sporcular buna çok içerleyip, "Niye diğer programlarda var da bizde yok?" deyince, bir akşam, yemek saatinde *Benimle Spor* programı da haberi vermişti.

"Sayın seyirciler, bizler de en kısa zamanda komşularımızın –Burada sunucu, komşulardan hoşlanmadığını gösteren bir mimik yapar– yol açtığı koku ve gürültü sorununu çözecek olan İyiliksever Patronumuzun

* *Plum*, İngilizce'de "erik" anlamının yanı sıra "beklenmedik bir kazanç" anlamındadır. İtalyanca'da *plumbeo* sözcüğü, kurşun madeni sözcüğünden türetilmiş olup, "kurşun gibi ağır, baskı kuran, ezen" anlamlarına da gelir. (ç.n.)

projesi hakkında bilgi vermek istiyoruz. Sizi her zaman-ki bağılılığınızla –Sunucu sevimli sevimli gülümser– ona oy vermeye davet ediyoruz.”

Proje hakkında tam olarak kimsenin bir bilgisi olmamasına karşın, Bay Plum’ın bundan önceki tüm çılgın projelerinde nasıl yaptılarsa, gidip bağılılıkla, güvenle, coşkuyla oy verirler. Çünkü Bay Plum, İyiliksever Patron, her zaman Yeni Şehir sakinlerinin mutluluğunu düşünür ve asla yanılmazdı. Bu konuda kimsenin bir kuşkusu yoktu.

Nasıl Yeni Şehir sakinlerinin koku ve gürültü sorunları varsa, Rat sakinlerinin de çok büyük bir sorunu vardı. Buraya yerleşmeleri ve toplama, biriktirme çılgınlıkları nedeniyle, Eski Şehir’de fare sayısı artmıştı. Bilindiği gibi, fareler de biraz sanatçı ruhlu olduklarından ve eskilerin arasında dolaşmayı sevdiklerinden, Rat’lerin bodrumlarında çoğalmışlardı. Sakinler, farelerden korkuyorlar mıydı? Kesinlikle hayır, çocuklar bile korkmuyordu. Kaldı ki Rat’ler, farelerin varı yoğu yememeleri için özel kediler besliyorlardı. Bu kediler duman rengi, uzun boylu ve zayıftılar. Nereden geldikleri bilinmiyorsa da, fare yakalamakta çok başarılıydılar. Bütün gün, ölüymüşçesine uzanıp tembel tembel yattıklarından, beş kuruş etmezler sanırdınız. Saftirik bir fare üç metre uzaklarından geçmeyegörsün... *Hoop!* Bir sıçrar, kaşla göz arasında fareyi mideye indirirlerdi. Kediler, fareleri canlı canlı yutuyorlardı. Kediler sayesinde farelerin sayısı,

Rat'lerle bir arada yaşayabilecekleri, kabul edilebilir bir düzeyde kalıyordu.

Ta ki, garip garip şeyler oluncaya kadar!

Günden güne kediler gözden kayboluyor, bir daha da geri gelmiyorlardı. Kedilerin sayısı azaldıkça fareler git-gide artıyor ve şehirde, size anlatamayacağım kadar büyük bir üstünlük kuruyorlardı. Rat'ler, birbirinden dâhice kapanlar kurarak sorunu çözmeye çalışıyor, fareleri öldürmeye bir türlü cesaret edemiyor, ne yapacaklarına karar verinceye kadar da, şimdilik onları bu iş için yaptıkları kafeslerde tutuyorlardı.

Kedilerin sayısı on, on beşe düşünce, Rat'ler yeni nesnelere tasarlamaya ayırdıkları zamandan biraz ödün verip, durumu araştırmaya karar verirler. Giysilerini değiştirir ve Eski Şehir'in ıssız köşelerine pusuya yatarlar. Sonunda bir gece, iki gizemli konuk ziyaretlerine gelir. Siyah kapüşonları vardır. Yere bir şeyler serpererek şehrin merdivenlerini tırmanır, çıkmaz sokaklarında dolaşırlar. Kısa bir süre sonra kediler –kedilerden geri kalanlar yani– bodrum katlarından çıkarak, çatılardan, pencere pervazlarından aşağı atlayarak o gizemli iki kişiyi izlemeye başlar. İki kişi, yere o gizemli şeyi serpe serpe yollarına devam eder, köprüyü geçerek Yeni Şehir'e yönelir. Ne olup bittiği o zaman anlaşılır.

Rat'ler onları yakalamak için fırlar, ama her şey için

çok geçtir. Köprünün karşısında kapısı açık, motoru çalışan bir minibüs onları bekliyordur. Kapşonlular, ellerinde kedilerle içeri atlar ve minibüs son sürat oradan uzaklaşır.

“Durun! Geri dnn!”

“Kedi hırsızları!”

“Ne yaparsanız yapın, burayı terk etmeyeceğiz!”

“Burası bizim evimiz. Hem, artık bir kraliçemiz var!”

Rat’ler, gecenin karanlığında uzun bir süre minibüsün arkasından bağırır. Nefesleri tükendiğinde, bağırmaktan vazgeçerler. Ne yapacaklarına karar verinceye kadar, fareleri yakalamak için daha etkili tuzaklar kurmak, fareleri koyacak daha büyük kafesler hazırlamak gerektiğini konuşa konuşa evlerine dönerler. İşte, Eski Şehir’deki gerçek sorun buydu!

Şanslı Pastacı

Bay Plum, yani İyiliksever Patron, Yeni Şehir sakinlerini bu sefer de hayal kırıklığına uğratmaz; bir hafta içinde kendilerini, gece açılıp şafakta kapanan, plastik bir kubbenin içinde bulurlar.

Bu kubbenin faydası çoktu ve kısa sürede herkes bunun ayırdına varmıştı. Özellikle de yağmur yağdığında şemsiye kullanmaktan kurtulmuşlardı, evlerin camları ve arabalar kirlenmiyor, asılan çamaşırlar çabucak kuruyordu. Hem sonra, Rat'lerin kokuları da, gürültüleri de ortadan kalkmıştı. Hah, bir de kuşlar vardı tabii. Yukarıdan aşağıya, çatılara, yollara ve de kafalara düşen o sevimsiz armağanlar! *Vıcık, plop!* Hepsi bitmişti! Şehir artık daha hoş kokulu ve huzurluydu. Bay Plum'ın fabrikalarında üretilen beslenmelikler, *Benim Ekmek*'ler

ve bütün o leziz yemekler sayesinde çok daha hoş kokuyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse, başlarının üstündeki o kubbeye, kendilerini cezaevindeymiş gibi hissettiklerini söyleyen birileri olduysa da, çoğunluğun sesi soluğu çıkmadı.

Bir tek Giacomo'nun burnu acı çekiyordu! Akciğerleri için hava, midesi için yemek, gözleri için renk neyse, burnu için de koku aynı şeydi. Yeni Şehir'e yayılan ve çocukların çok sevdiği o tatlımsı koku ona öyle kötü geliyordu ki, burnu artık bu kokuya dayanamaz olmuştu. Gününün en mutlu anları, fırından ekmeklerin çıktığı, sabahın o erken saatleriydi. Sonra patlamış mısır kokusuyla Rocchina gelmiş ve her şey değişmişti. Rocchina gittiğinden bu yanaysa, Giacomo'nun burnu, sudan çıkmış balık gibi, solumakta güçlük çekiyordu.

Giacomo'nun burnuna bu denli büyük acı çektiren Bay Plum kimdi?

Yeni Şehir sakinleri ona "İyiliksever Patron" diyordu, ama o IV. Plum'dı; II. Plum'ın oğlu olan –ki o da I. Plum'ın oğluydu– III. Plum'ın oğluydu. Giacomo'nun gittiği okulun isminde anılan ve şehir meydanında anıtı olan Plum, I. Plum'dı.

Yeni Şehir sakinleri, dünyanın en şanslı insanı olan pastacı I. Plum'la başlayan Plum Hanedanı'nın tarihini çok iyi biliyordu.

I. Plum, dönemin başbakanının kızının düğün ye-

meğini hazırlayacak ekibe davet edildiğinde, mesleğe yeni adım atmış bir pastacıydı. Başbakan! Zavallı çocuk heyecandan üç gece uyuyamamıştı.

Uykusuz olduğundan mı, o koca mutfaktaki büyük karmaşadan mı, bilinmez, düğün kurabiyelerini hazırlarken, unun içine yanlışlıkla bir kutu tutkal döküvermişti. Tutkalın mutfakta ne işi olduğu ve I. Plum'ın onu süt kutusuyla nasıl karıştırdığı hiç anlayamadı. Ne kadar, mümkünü yok dense de, olan oldu ve bu olay, I. Plum'ın yaşamının en büyük şansına dönüştü.

Pastacı, yanlışının farkına vardığında her şey için artık çok geçti. Kurabiyeler fırından çıkmak, düğün yemeği de başlamak üzereydi. Kurabiyelerden vazgeçilebilir miydi? Ama onlar yemekten sonra ikram edilecek olan, şans getireceğine inanılan kalp biçimindeki kurabiyelerdi! Başbakan'ın kızının evliliği kötü giderse, kim bilir I. Plum'ın başına neler gelirdi.

Zavallı Plum, tatmaya cesaret edemediği tutkallı kurabiyelerine çaresizlik içinde bakmıştı. Bu arada zaman da geçiyordu. Garsonların mutfaka gelmesine çok az kalmıştı.

“Kurabiyeler! Çabuk çabuk, kurabiyeler!” diyeceklerdi.

Tam önlüğüyle kepini fırına atıp tabanları yağlayacakken, beyninde bir şimşek çakmıştı. Süsleme! Her türlü kusuru örtecek pudraşekerli bir süsleme, durumu kurtarabilirdi. Kar da öyle değil midir, her türlü pisliği

örtmez mi? Plum, kurabiyelerin üstüne kurdele biçiminde pudraşeker serpmiş ve adına “aşk düğümü” demişti.

Kurabiyeler, gümüş tepsilerle servis edildiklerinde beğeni ve şaşkınlık karışımı, “Aaaaa!” sesleri yükselmiş, tebrikler sunulmuştu.

Kurabiyelerin tadına ilk olarak gelinle damat, sonra Başbakan’la eşi, daha sonra da konuklar bakmıştı.

Plum gizli bir köşeden, güm güm atan kalbiyle, olup biteni izliyordu. Terbiyeli ve güler yüzlü bir kız olan gelin, kurabiyenin yarısını ısırması ve çiğnemeye başlamıştı.

İriyarı bir delikanlı olan damat, kurabiyenin tümünü ağzına atmış ve çiğnemeye başlamıştı.

İştahlı ve göbekli biri olan Sayın Başbakan, kurabiyelerden iki tane alıp ikisini birden ağzına tıkmış ve çiğnemeye başlamıştı. Bir süre sonra herkes kurabiye çiğniyordu.

Çiğnemekten çok, inekler gibi geviş getiriyorlardı sanki. Çünkü kurabiyeler önce alt dişlere, sonra üst dişlere, sonra damağa ve yeniden dişlere yapışıyordu...

Yapışanları parmakla çıkarmak olmazdı. Dilleriyle çıkarmaya çalışıyorlar ya da çiğneye çiğneye sonunda yutacaklarını umut ediyorlardı. Lanet kurabiyeler!

Çiğnemeyenler yalnızca, kurabiyenin yapışıp kalacağından kaygılanan takma dişli beyler ve hanımlardı. Onlar ilk çiğnemediği sonra ağızlarını adeta mühürlemişlerdi.

Herkes boş gözlerle birbirine bakıyordu. Neydi bu? Şaka mı, kumpas mı?

Derken, kimileri kızgınlıktan kıpkırmızı kesilmiş, hanımefendinin biri gözyaşları dökmeye başlamış ve gelin –Ah, o zavallı gelin!– yüzünde, gülümsemeden iz kalmamış bir halde, çaresizlik içinde babasına bakmaya başlamıştı.

O zaman, karar vermesini bilen biri olarak Başbakan, hem düğünü, hem kızının mutluluğunu, hem kendi onurunu, hem de farkında olmadan Plum'ın onurunu kurtaracak cesur bir adım atmıştı. Damağına yapışmış kurabiyeyi dilinin bir hamlesiyle çıkarmış, başka bir hamleyle de *löp* diye yutmuştu. Sonra da gülererek şöyle demişti:

“Harika! Çok lezzetli! Kralların ağızına layık kurabiyeler!”

Diğerleri de, yani konuşmayı başarabilenler, Başbakan'ı izlemişlerdi: “Harika! Çok lezzetli! Krallara layık!”

Kimse karşı çıkma yürekliliğini gösterememişti.

İşte bu, Bay Plum'ın şansını döndürmüştü, çünkü herkes damağa yapışan tutkallı kurabiyelerden ister olmuştu. “Krallara layık kurabiyeler” modası çıkmış, herkes tarafından aranır olmuştu.

Böylelikle I. Bay Plum, çömez pastacıyken ünlü pastacıya dönüşmüş, kurabiyeler paketlenerek oraya buraya gönderilir olmuştu.

Doğal olarak, kurabiyeler tutkalla yapılmıyordu, ama her zamanki gibi yapışkandılar ve çene kaslarını güçlendirmek için öneriliyorlardı. Her yerde satılıyorlardı. Artık dişleri olmayanların evinde bile, gösteriş olsun diye bunlardan bulunduruluyordu.

Modaydı anlayacağınız ve tüm modalar gibi, geldi geçti. Bay Plum o kadar zengin olmuş, o kadar zengin olmuştu ki, artık eski bir şehirde oturamayacağına, yeni bir şehre gereksinimi olduğuna karar vermişti.

Nehrin üzerindeki köprüden karşıya geçmiş; kurabiyeleri hatırlatacak kalp biçimli bir ev, evinin yanına da üç katlı bir fabrika binası inşa ettirmişti.

Bir şehir ne kadar büyük, ne kadar kalp biçiminde olursa olsun, tek bir ev ve tek bir fabrikayla kurulamayacağından, Bay Plum fabrikada çalışanlar için de evler inşa ettirmeye başlamıştı. İşte, Yeni Şehir böyle kurulmuştu. Fabrika büyüdükçe Yeni Şehir de büyümeye devam etmiş, Eski Şehir'se terk edile edile boşalmaya başlamıştı.

I. Bay Plum ölünce, Yeni Şehir'in sakinleri onun anıtını dikmişler; adını okullara vermiş ve onu, "İyiliksever Patron" olarak anmaya başlamışlardı.

Ardından, İyiliksever Patron'ların ikincisi, sonra üçüncüsü, en sonunda da herkese iş olanağı sunan, her türlü sorunu çözen ve asla yanılmayan, İyiliksever Patron'ların en iyilikseveri olan şimdiki IV. Plum gelmişti.

Çok yoğun olduğundan, doğal olarak, Bay Plum uyumaya pek zaman bulamıyordu. Aslında tam da bu nedenle, geceleri çok daha iyi düşünebiliyor, sorunları çözüyor ve hiç yanılmıyordu.

Başının belası olan o dolunaylı gecelerin dışında!

Ayın Etkisi

O gece, dolunayın olduğu bir geceydi. Her şeyin üstünü, yeni bir giysi gibi örten ay ışığının olduğu, çok çok güzel bir geceydi. Rat'ler, şehirlerini gizemli kılan ve güzel gösteren böyle geceleri severlerdi, ama Bay Plum nefretle dolardı.

Çünkü böyle gecelerde, o her zaman parlak fikirlerle dolu aklı, fare tükürüğü kadar bile fikir üretmez olurdu. Evet, yanlış duymadınız: fare tükürüğü. "Tükürüğe saygım var ama farelere hiç," derdi kendi kendine. Hepsi, nereye saklanırsa saklansın, peşini bırakmayan o ay ve onun lanet ışığı yüzünden oluyordu!

Bay Plum her yolu denemişti: Koyu füme camlar taktırmış, branda gerdirmiş, storlar, kepenkler döşetmiş; camları koyulaştırılmış dolunay gözlükleri takmış; göz-

lerini yummuş, hatta sıkıca kapatmıştı. Hepsi boş! Yeni Şehir'i, birbirinin aynısı evleri, çalışanların ve yöneticilerin yaşadığı apartmanları ve otuzuncu katında oturup çalışmaya çalıştığı, cam ve çelikten inşa edilmiş IV. Plum Gökdeleni'ni aydınlatan o baş belası ay ışığından, ne yaparsa yapsın kaçamıyordu!

O gece, o olağanüstü berrak, parlak, keskin aklının bir fare tükürüğü kadar bile fikir üretemeyeceğine emindi; yani, matematiksel olarak emindi. Doğal olarak, tükürüğe saygımız devam ediyor.

Böyle düşünerek umutsuzluğa düşmek üzereyken, Bay Plum'un kulağına önce boğuk, gitgide daha anlaşılır olan bağrıışmalar ulaşır. Bilmeniz gerekir ki, gökdelenin çatısına, Bay Plum'un şehirde onunla ilgili konuşulan her şeyi bilmesini sağlayan, en alçak sesler de dahil olmak üzere her türlü sesi yakalayabilen, son derece güçlü alıcılar yerleştirilmişti. Alıcılara takılan bu sesler kaydediliyor, otuzuncu kata naklen yayın yapılması sağlanıyordu.

“Durun! Geri dönün!”

“Kedi hırsızları!”

Bay Plum duyduklarından hoşnut, gülümsemişti.

“Ne yaparsanız yapın, burayı terk etmeyeceğiz!”

‘Göreceğiz,’ diye düşünür Bay Plum.

“Burası bizim evimiz. Hem, artık bir kraliçemiz var!”

Bu sözler üzerine Bay Plum alnını kırıştırır. ‘Bizim

evimiz mi? Kraliçemiz mi?’ Bu kaçıklar neden söz ediyordu böyle?

Zile basmış, Genel Müdür’ün yatak odasının telefonu çalmıştı.

“Bu kraliçe masalı da ne böyle? Ne zırvalıyor bunlar?”

Hâlâ rüyada olduğunu sanan zavallı adam, “Kraliçe mi? Ne kraliçesi?” diye kekeleymişti.

Bay Plum, “Kraliçe!!! Rat’leer!!!” diye bağırıyordu. İşte o zaman Genel Müdür tamamen uyanmıştı.

“Bay Plum, siz miydiniz? Kusuruma bakmayın. Bir efsaneleri olsa gerek, daha doğrusu, hastalıklı zihinlerinin dışavurumu...”

“Yani?”

“Bu efsaneleri, daha doğrusu hayal güçleri, yani zihinleri...”

“Devam et!”

“Bir kehanetten söz ediyor.. Uçan bir kız çocuğu ya da onun gibi bir şey, gelip kraliçeleri olacaktı; onlar da şehirlerine yeniden kavuşacaklardı.”

“Eski Şehir’e mi?”

“Ne düşünüyorlar biliyor musunuz, bu şehir güya onların atalarınınmış. Belgeleri, tapuları varmış...”

“Saçmalık! O belgelerin bir değerinin olmadığını onlara kanıtladık! Çöp onlar, çöp!”

“Ben de onu söylüyorum zaten Bay Plum, zihinlerinde kurdukları bir hayal...”

Bay Plum püflemişti.

“Plan hangi aşamada?” diye sormuştu aniden.

“Başarıyla yürüyor, Bay Plum! Hesaplarımıza göre, bugünden sonra altı ay, bilemediniz bir yıl sonra fareler...”

“Bir yıl mı? Çok bu! Bir yılda iflas ederim ben. Bir sürü para gömdüm bu işe. Uçan kız mı? Ne bu böyle, uzaylı mı? Sirk mi? O zaman ne bekliyorsunuz hâlâ? Yok edin, ortadan kaldırın! Bir şeyler yapın, hem de hemen!”

“Elbette Bay Plum, elbette.”

Sözü biten Bay Plum telefonu kapatmıştı. Zavallı Genel Müdür'e de, ardına kadar açılmış gözlerle, yatağında bir yandan ötekine dönmek kalmıştı: “Uçan kız... sirk... bir şeyler yapın...”

Genel Müdür, yatağında böyle dönüp dururken, pencerenin pervazında korkunç bir hayvan gördüğünü sanır; aslında, gördüğünden emindir. Üst üste duran altı göz: İkisi bilye gibi yuvarlak, ikisi uzunca, ikisi de kısık, yanıp sönen, bir çifti sarı, bir çifti fosforlu mavi, bir çifti de köz kırmızısı olan altı göz, üç kuyruk, üç çift havaya dikilmiş kulak ve kamburlaşmış bir beden.

Tanrı'm, bu yaratık da neyin nesi! Ejderha mı, şeytan mı, uzaylı mı?

Adam ağzına içki koymamıştı, uykuda da değildi! Yoksa rüya mı görüyordu?

Yorganın altına girer ve uzun bir süre orada kımıld-

damadan öylece kalır. Sürtünme gibi, miyavlama gibi bir ses duyuncaya kadar.

“Gideliimm çocuklaaar, adresiii şaşırdıık.”

Hafif bir tırmalama sesinden sonra sessizlik olur.

Genel Müdür yorganın altından başını çıkarır, çevresine bakar; kimse yoktur. Bir yanılsama olduğunu düşünerek pencerenin yanına gider; ay ışığının aydınlığında, ıssız yolda, o gizemli yaratık uzaklaşmaktadır. Gördüğü, birbirinin sırtına tünemiş üç kedidir.

Kulakları tırmalayan bir ses diğerlerine, “Buradaaan!” diyor.

‘Ay! Dolunayın etkisi olsa gerek,’ diye düşünür Genel Müdür. Kafasının içinde çınlayan, ‘Uçan kız... bir şeyler yapın... hemen!’ sesleriyle yatağına döner.

Bay Plum’ın sesi gece boyunca, Genel Müdür’ü uykusunda rahat bırakmaz.

Kedi Piramidi !

O gece Giacomo, uyumak için yatağına gittiğinde, ane ve babasına çok kızgındı.

Normalde onlara çok çok az kızardı. Her seferinde yalnızca birine kızarken, bu kez ikisine birden kızgındı. Eski Şehir'e gitmek istemediklerini ve sirkle, Rocchina'yı bulmakla hiç ilgilenmediklerini çok iyi anlamıştı.

"Sirki televizyonda izle," demişti babası. İyi de o, Rocchina'nın sirki değildi ki! Neden kimse Eski Şehir'e gitmek istemiyordu? Neden herkes Rat'ler hakkında kötü konuşuyordu?

Giacomo, hayatında ilk kez böyle sorular soruyor ve yanıtlarını bulamıyordu.

Kendini avutmak için, her sinirlendiğinde ya da her heyecanlandığında yaptığı gibi, burnunu iyice te-

mizlemeye başlar; yuvarladığı topçukları yatağının kenarına sıralar. Bir yandan da Rocchina'yı nasıl bulacağını, uğurböceğini nasıl vereceğini ve karşılaştıklarında ona neler söyleyeceğini düşünmeye başlar. Temizlik yapıp düşünürken, neredeyse pencerenin dibine kadar gelmiş kocaman yuvarlak, bembeyaz parlak aya bakar. Bu kadar büyük bir ay onu az da olsa korkutuyordu.

O sırada yoldan, alçak tonda bir ses, "İşte, geldiik!" der. "Kim okumaaav biliyoor?"

"Ben bilmiyoorummm!" der miyavlamaya benzer bir koro.

"İyi o zamaan, çıkalıııııııı," diye karar verir birinci ses.

Giacomo'nun eli aniden duruverir, kalbi güm güm atmaya başlar, burnu aldığı kokuyu tanımlamaya çalışır. Bu koku, bu benzersiz koku! Patlamış mısır kokusu! Camda hafif bir tırmalama sesi duyar. Sonra, pencerenin pervazında bir şey belirir: İki kulak, iki bacak ve bir kuyruk, sonra iki kulak, iki bacak ve bir kuyruk daha, sonra iki kulak, iki bacak ve bir kuyruk daha!

Üst üste binmiş üç kedi, daha doğrusu bir kedi piramidi! Biri sarı gözlü mor renkli, biri mavi gözlü yeşil renkli, biri kırmızı gözlü mavi renkli.

Kendilerini Giacomo'ya, Biru, Niru ve Piru diye tanıtır.

Piramidin en üstündeki Piru –mavi olan– "Sevimliiii kraliçemiz..." diye konuya girer.

“Değerliiii kraliçemiz...” diye ekler Niru, ortadaki yeşil kedi.

“Popcorn Sirki’nin* kraliçesiii...” diye duruma açıklık getirir en büyükleri olan Biru, “gösterisiniiii izlemen için seni şehrine davet etmeeee yüceliğini göstererek onurlandırıyoroor!”

Biru bunu dedikten sonra bacaklarını, kedi piramidini yıkılma tehlikesine sokacak biçimde kıvrarak Giacomo’nun önünde eğilir. Neyse ki, herhangi bir tehlike yaşanmaz.

“Rocchina mı demek istiyorsunuz?”

“Eğer onu böyle adlandırmak istiyooorsan...” diye iç geçirir Piru.

“İyi de, uğurböceği okulda, Ulderica Öğretmen’imde kaldı!” der Giacomo. Elinden yalanla alınan bu şeyi Rocchina’ya geri vermeyi çok çok önemsiyordu.

“Amaaan, şu temizlik hastası cadaloooz!” diye miyavlar yeşil kedi Niru.

“Anlaşılması zor kelimeler kullanmaaa,” diye azarlar onu Biru.

Giacomo şaşakalmıştır. Bu üç kedi, böyle şeyleri nasıl bilebiliyordu?

“Her neyse,” diye söze girer Piru. “Hadi atla, sevimliiii kraliçemiz...”

“... değerliiii kraliçemiz,” diye araya girer Niru.

* *Popcorn*, İngilizce’de “patlamış mısır” anlamına gelir. (ç.n.)

“... bekleyemeeez!” diye tamamlar Biru.

“Nereye atlayacağım?” diye sorar Giacomo.

“Buraya işte, sırtımaaav!” der Piru.

Üçlü kedi piramidi inanılmaz bir çeviklikle odanın tabanına atlar, Giacomo'nun yatağının kenarına yanaşır ve Giacomo, tek bir hareket bile etmeden, kendini Piru'nun sırtında bulur.

“Hadi, gidiyoruuuz!” diye emreder Biru.

Diğer iki kedi de bir ağızdan, “Hadiiii!” diye buyruğu tekrarlar.

Üst üste binmiş üç kedi ve en üstte bir çocuktan oluşan karmaşık düzenek, önce pencere pervazına, oradan yola sıçrar; sonra da inanılmaz bir hızla, Yeni Şehir'in ıssız ve sessiz caddelerinde zikzaklar çizerek, göz açıp kapayıncaya kadar Yeni Şehir'le Eski Şehir'i ayıran köprüye ulaşır.

Eski Şehir'den müzik sesleri, gülüşmeler, bağrıışmalar geliyordu ve Giacomo'nun burnu, ulaşan kokular, kokular ve yeni kokularla şenlik yapıyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse, her koku hoş değildi; hatta bazıları o kadar kötüydü ki, burnu düştü; ama bazıları son derece lezzetliydi. Güveç, kazan, tence-re ve tavalardan yükselen iştah açıcı, baştan çıkarıcı, bilinmedik haşlama, kızartma kokuları, cızırtılar eşliğinde her yere, caddelere, sokaklara, bodrum katlarına, balkonlara, küçük teraslara, hatta pencere pervazlarına kadar yayılmıştı.

Bodrumlardan dışarı çıkan adamlar Giacomo'ya, "Tadına baksana!" diyorlardı.

Pencerelerden sarkan kadınlar, "Tadına baksana!" diyorlardı.

Yollarda peşine takılan çocuklar, "Tadına baksana!" diye bağıyorlardı.

Giacomo hiç kimsenin çağrısına olumlu yanıt veremiyordu, çünkü üç kediden oluşmuş bu korkunç düzenek, bir an bile yavaşlamadan, zincirlerinden boşanmışçasına ileri doğru fırlıyordu.

Giacomo, "Duramaz mıyız?" diye sorar. "Yalnızca bir dakika..." diye yalvarır burnu, usulca.

Mavi kedi Piru sıçrayarak, "Olanaksınız!" der. "Lunes* bizi bekliyor."

Yeşil kedi Niru, "Birazdan havaiii fişekler patlayacaak," diye ekler.

"Kraliçemiz tahta çıkacaak."

"Lunes kim?"

Kediler yanıt vermez. Şimdi şehrin yüksek bölgesine doğru koşuyorlardı. Yukarı çıktıkça kokuları, müziği, patlayan fişekleri, çığlıkları arkada bırakıyorlardı. Eski Şehir'in yüksek kesimi ıssızdı ve ay ışığı olmasa, zifiri karanlıktı. Evler bomboştu. Yalnızca bir bodrumdan, sarı renkte, canlı bir ışık sızıyordu.

* Lunes, Latince kökenli dillerde "ay" anlamındaki *luna*'dan türemiştir. İtalyanca'da bu sözcükten türetilen *lunatico*, "cılın, delice" anlamlarına da gelir. (ç.n.)

“Geldiiik!” diye haber verir Piru.

“Eveet!” der Niru. “Girelim miii?”

“Bizim iznimiiiz yok, biliyorsun,” der Biru.

“Eveet!” diye doğrular Niru, küskün. “O zamaaan çağırılım mııı?”

Üç kedi, sırtlarını eğerler. Giacomo Şimdi onların birkaç santim üstlerinden bakmaktadır. Kediler derin soluk alıp, “Luuuuunes!!!”le biten uzun bir miyavlama koyuverirler.

İçeriden, birinin telaşla devirdiği Şeylerin sesi duyulur.

“Ayyy!” diye iç çeker yeşil kedi Niru. “İçeri giremeyecek olmamız ne kötüüü!”

“Eveet!” diye araya girer Biru.

O an, yukarıdan bir ses duyulur.

“Biri beni mi çağırdı?”

Giacomo başını kaldırır ve yukarıda, gökyüzünde, aya yapışmış gibi duran küçücük bir adamın karaltısını görür.

“Biziiiz!!!” der üç kedi bir ağızdan. “Ama yalnız değiliiz!”

“Hemen geliyorum,” der küçük adam.

Kapan Kurucu

Giacomo, onun havada böyle asılı kalmayı nasıl becerdiğini kendi kendine soradursun, küçük adamın tiz bir gıcırta eşliğinde aşağı inmeye başladığını görür.

Adam indikçe, Giacomo'nun gözünde gitgide büyür. Ayakları yere bastığında, adamın sokak lambası gibi ince uzun olduğunu fark eder.

"Yeni bir merdiven üstünde çalışıyordum. Bir milyon üç yüz bin iki yüz tane geri dönüştürülmüş demir telden üretildi."

"Çoook zekisiniz!" diye mırıldanır Biru.

"Katılıyoooooum," diye araya girer Niru.

"Gördüğüme göre, Giacomo'yu getirmişsiniz!" der Lunes.

Ne diyeceğini bilemeyen Giacomo, son derece ra-

hatsız olan araçtan inip inemeyeceğini sorar.

“Elbette,” diye gülümser Lunes. “Kendine burada ne aradığını soruyorsundur... Haklısın, ama merakını gidermeden önce sana bir şey göstermek istiyorum. Gel!” der, ışığın geldiği bodrumu işaret eder.

“Biz deee!” diye yalvarır üç kedi. “Yalnızca bakacağız!!!”

“Hayır, olmaz,” der Lunes kararlılıkla. “Siz burada bekleyin.”

Kalpleri kırılan üç kedi geri durur. Giacomo ve Lunes bodruma yönelir. İçeri girer girmez Giacomo, tırnak gıcirtısı, telaşla koşuşturma ve umarsızca ciyıklama sesleri duyar. Farklı farklı büyüklük ve biçimlerde onlarca kafes vardır; tellerin arasından dışarı uzanmış burunları ve taşmış uzun kuyrukları görür.

“Fareler!” diye bağırır.

“Evet, ben de kapan kurucu Lunes. Kafesleri de ben yaptım, fareleri yakalamak için kapanları da ben kurdum. Hepsi tektip. Ne uçan ne kaçan, ama işler gitgide zorlaşıyor. Kediler bir bir ortadan kaybolalı beri, kapan yetişmez oldu. Çok fare var.”

Dışarıda kediler acı acı miyavlıyordu.

“Hadiiii, Lunes! Biz de girelimmm!”

“Olmaz! Sizi içeri alırsam çıldırırlar. Kafesler bir açılrsa, fareler kemiklerinizi sıyrırır. Sayıları çok arttı. Bu yüzden bize sen lazımsın Giacomo.”

“Rocchina nerede?” diye sorar Giacomo; fareler hiç

mi hiç ilgisini çekmemektedir.

“Göreceksin, göreceksin, meraklanma. Birazdan tören başlayacak. Taç giyip kraliçe ilan edilecek. Kutlama onun için. Önce sana bir şeyler açıklamalıyım...”
Lunes, Giacomo’yu bodrumdan çıkarır ve ışıkları söndürür.

“Birazdan sakinleşirler. Azıcık oturalım.”

Basamaklara otururlar. Üç kedi de yanlarına ilişir.

Kalkmaya hazırlanırken, “Her şeyden önce, biz *Rat* değiliz. Bize öyle diyorlarsa da...” der. Şimdi koca cüsesiyle ayakta dikilmektedir. “Bizler *Tar* halkıyız. Tarihi çok eskilere dayanan onurlu bir halkız.”

“Doğruuu!” diye onaylar üç kedi. “Şanlı bir geçmişiiii var!”

“Evet, koku üreticisiydik.”

Giacomo’nun burnu kıpırdanmaya başlamıştır.

“Birbirinden farklı türlerde ve farklı kullanımlar için kokular üretirdik. En iyilerdik. Düşünsene, kilometrelerce uzaktaki kentlerden gelip kokularımızdan satın alırlardı. Develerle, kızaklarla, atlarla, dünyanın her yerinden gelirlerdi. O zamanlar çok zengindik ve saygı görürdük. Burada yaşadık. Bunu bize Kitap söylüyor. Buraları ormanlar, bahçeler, su kaynaklarıyla çevriliydi. Kentimizde saray yavrusu evler, heykeller, çiçek saksılı balkonlar, rengârenk kepenkler vardı. Anlayacağın, bir cennet köşesiydi. Herkes kentimize imrenir, kimse geldiği yere geri dönmek istemezdi.”

Giacomo'nun burnu düş görmeye başlamıştı, Giacomo da onunla birlikte.

“Sonra ne oldu?”

Lunes çaresizlikle kollarını iki yana açar. “Her şeyin sonu geldi. Savaş mı? Kim bilir? Kitap'ta bir şey yazmıyor, kimse de bir şey anımsamıyor. Kentimizi terk edip dünyanın öteki ucuna gittik. Koku üretmeyi bıraktık ve yoksullaştık. Yitirdiğimiz Kitap'ı yeniden buluncaya dek.”

“Hangi Kitap?”

“Kehanetler Kitabı. Tarihimizi anlatıyor. Çöpler arasında buldu biri. Düşünsene, kendi hakkımızda yazılmış her şeyi unutmuştuk. Aynaya baktığımızda, üstümüzdeki pılı pırtılarla, biz bile Rat olduğumuza inanmıştık. Oysa bizler Tar halkıyız. Bir kraliçemiz bile var artık!” diye gururla sözlerini tamamlar Lunes.

“Kraliçe ne işinize yarayacak?”

“Kehanet! Kitap'ın sonunda, *Göklerden süzülerek bir kız inecek. Bu kız, kraliçeniz olacak*, diyen bir kehanet var.”

“Neden Rocchina'yı seçtiniz?”

“Birazdan sen de anlayacaksın! Ancak, bir tehlikeyle burun burunayız. Bu yüzden senin yardımına ihtiyacımız var. Daha doğrusu, burnuna.”

“Burnuma mı?!?” Giacomo burnuna dokunur.

“Burada herkes harika bir burnun olduğunu biliyor.”

“Eveet,” der Piru. “Harika bir buruuun.”

“Benzersiiiz!” diye ekler Niru.

Giacomo övgüler karşısında gurur duyar.

“Burnundan hiçbir koku kaçmaz, değil mi? İşte biz de burnunun, hırsızların izini sürmesini istiyoruz. Hepsi bu.”

Lunes ceplerini karıştırır, yumruk gibi kapalı sağ elini cebinden çıkarır. Sıkıdığı elini, Giacomo'nun burnunun dibinde açar; avucunda garip, pis kokulu, küçük yeşil taşlar vardır. Giacomo'nun burnu düşer.

“Pis mi kokuyorlar?” diye sorar Lunes. “Oysa bizler hiç koku almıyoruz! Hiç! Kim bilir, belki kokusuna alıştık, belki de burnumuz köreldi. Her neyse, bunlarla kedilerimizi katlettiler. Fareler de gitgide çoğalıyor. Kafesler ağzına kadar dolu. Çoğaldıkça, koyacak yer bulamıyoruz. Bir çözüm üretmezsek, buralardan göçmek zorunda kalacağız. İstedikleri de bu zaten.”

Giacomo, “Neden fareleri öldürmüyorsunuz?” diye sorar.

“Öldürmek mi!!!” Lunes dehşete düşmüştür. “Biz kedi miyiz?”

“Doğruuu!” der Piru, Niru ve Biru, bir ağızdan. “Onlar kedi değil!”

“Bunun için kedileri bulmalı; bir yerde tutuluyorlarsa, özgür bırakmalıyız. Kraliçemizin buyruğu budur!”

“Rocchina'nın yani?” diye sorar Giacomo.

“Evet. Bize yalnızca sen yardım edebilirmişsin, öyle söyledi.”

O sırada duyulan trompet sesiyle birlikte, gökyüzünde rengârenk bir ışık çarkı dönmeye başlar.

“Tören başlıyooor!” der üç kedi bir ağızdan ve hızla birbirinin sırtına atlar. “Hadiii. Koşmamız gereek!”

Giacomo, Lunes’la vedalaşma fırsatını ancak bulmuştur ki, üç kediden oluşan araç, aşağı doğru hızla inmeye koyulur.

İndikçe, yollar ve evler görünür olmaya başlamıştı. Buram buram tüten güveçler, tencereler, tavalar... Yollarda ve pencerelerde de kimsecikler yoktu.

“Koooş! Koooşşş!” diye kediler birbirlerini yüreklendiriyordu.

Bu arada havaya harika bir patlamış mısır kokusu yayılmaya ve Giacomo’nun yüreği küt küt atmaya başlamıştı.

Sonunda, aydınlatılmış, geniş bir boş alana geldiler. Alanın tam orta yerinde, Rocchina’nın koskoca bir çiçek bahçesine benzeyen sirki yükseliyordu. Giacomo’nun hayal ettiğinden çok daha güzeldi. Parıltılı çizgileriyle, çatısı altın renginde parlıyordu. En tepesinde de, yanıp sönen ampullerle POPCORN SİRKi yazıyordu.

Çadırın yanında duran, mavi ve altın renk çizgili bir lokomotif, bacasından havaya dumanla birlikte patlamış mısır püskürtüyordu. *Çuf! Çuf!* Patlamış mısırlar

yağmur gibi yağıyordu, ama çevre ıssız olduğundan, yerden toplayan kimse yoktu.

Kediler koro halinde, “Buradayız kraliçecem!” diye miyavlar.

Çadırın içinden Rocchina'nın, “Giacomo, hesap makinesini getirdin mi?” diye soran sesi duyulur.

Giacomo irkilir.

“Hesap makinesi... Hayır, okulda o... Ee şimdi? Şimdi ne olacak?” diye kaygılanır. Yanıtlamaya fırsatı olmaz, çünkü bir anda her şey yok olur, sirk, lokomotif, kediler. Giacomo kendini yatağında bulur.

Düş Değildi

Ay görünmüyordu. Güneş ışınları odaya dolmuştu. Hem men önünde, duvarda, Rocchina'nın sirkindeki üç kedinin, çadırın ve patlamış mısır lokomotifinin çizilmiş olduğu resim asılı duruyordu. Tıpkı düşünüyordu gibiydi. Giacomo resim çizmeyi çok seviyordu ve odasının duvarları, çizdiği resimlerle kaplıydı. Hem gerçek hem de düşsel şeyler çiziyordu. Düş gücü o kadar iyi çalışırdı ki, Giacomo resim çizerken yalnızca kokuları değil, sesleri de duyardı.

Bu nedenle sık sık dikkati dağılıyor, hem öğretmeni Ulderica'yı, hem de zaman zaman annesini kızdırıyordu. Örneğin, ders çalışması ya da bir şeyler anlatması gerektiği zamanlarda. Çünkü annesi, anlattığı şeyi eksiksiz anlatmasını ve parmağını burnuna sokmamasını istiyordu,

ama bir şeyi eksiksiz anlatmak çok da kolay değildi.

Annesi onu uyandırmak için odasına girdiğinde, Giacomo çoktan uyanmış, yatağında oturuyordu; gece başına gelenlerin gerçek olup olmadığına henüz karar verebilmiş değildi.

“Bu gece üç kedi geldi,” der annesine.

“Üç kedi mi? Nasıl olur? Buralarda kediden eser yok ki, biliyorsun bunu.”

“Eski Şehir’den gelmişlerdi.”

“Eski Şehir’den mi? Nasıl gelmiş olabilirler ki? Nereden girdiler? Penceren açık kalmamıştı, değil mi? Yaşak olduğunu biliyorsun, değil mi?”

Giacomo’nun parmağı burnuna sığır.

“Rocchina göndermiş.”

“Rocchina mı? O da kim? Ah, şu kız! Hem de kedi göndermiş, öyle mi? Düş görmüşsün işte Giacomo, nasıl fark etmezsin!”

Giacomo anlamak istemiyordu, çünkü Eski Şehir’deki farelerden çok ürküyordu.

“Eski Şehir’deki bütün kediler çalındığı için, oradakiler farelerle nasıl başa çıkacaklarını bilemiyor.”

“Kedileri kim almış olabilir? Anlat bakalım! O parmağını da burnundan çek!”

Giacomo parmağını burnundan çeker. Daha iyi bir açıklama yapmaya hazırlanırken, annesi fikrini değiştirir. “Yok, yok, dur. Şimdi zamanı değil. Geciktin, başka bir zaman anlatırsın.”

Ancak, Giacomo annesine kulak asmaz.

Çıkarmaya çalıştığı pijamasının içinden, “Lunes, kediler özgür bırakılmazsa, fareler ne bulursa yiyip bitecek, Eski Şehirliler de göç etmek zorunda kalacak diyor,” diye sözünü sürdürür.

Annesi pijamayı sertçe çekip çıkarır.

“Neler söylüyorsun böyle? Lunes, kediler, fareler!.. Neyse, onlar çekip gideceklerse...”

Annesi sözünü bitirmese de, Giacomo ne söylemek istediğini anlar. Aslında herkes Rat’lerin bir an önce gitmesinin çok daha iyi olduğunu söylüyordu, ama şimdiye kadar Giacomo bunlara hiç kulak asmamıştı.

Ancak şimdi Rocchina, Popcorn Sirki ve kafesleriyle birlikte Lunes vardı. Böylece, bir gece önce gördüklerinin düş değil, tümüyle gerçek olduğuna karar verdi.

O sabah okulda, acı gerçeği keşfeder; hiç arkadaşı olmadığını ayırdına varır. Belki matematikte çok iyi olmadığı –daha doğrusu, spor dahil hiçbir şeyde iyi olmadığı– belki hazır beslenmeliklerden yemediği, *Benim Koşucum* ayakkabıları giymediği, belki de konuşurken utangaçlık yüzünden şaşırdığı, parmağını burnuna soktuğu içindi... Ama hangi nedenden olursa olsun, ders arasında kendini yapayalnız bulmuştu. Kimileri Camilla’nın çevresindeydi, kimileri maç için takım oluşturuyordu, kimileri de bir köşede arkadaşıyla alçak sesle bir şeyler konuşuyordu. Hiç kimse onun yanına gelmemişti.

İşte, Giacomo sırasında oturmuş, boğazından geçmeyen üzümlü ekmeği elinde, yoğun biçimde Rocchina özlemi duyarken, söylemesi gereken sözü buluverir. Sözü bulmakla kalmaz, aynı zamanda haklı olmanın da gücünü hisseder.

Yüksek sesle, “Bu gece Eski Şehir’e gittim,” der.

Herkes ona bakar.

“Kim götürdü?” diye sorar Camilla. “Baban mı?”

“Hayır. Beni almaya Piru, Niru ve Biru geldi.”

Çocuklar şüpheyle bakarlar. Birileri gülmeye hazırdır bile.

Camilla, Giacomo’nun sırasına yaklaşarak, “Bunlar da kim, Piru falan filan?” der. Camilla, hani şu sınıfın en çalışkanı, Rocchina’ya “kokuyor” diyen kız.

Giacomo işaretparmağının karıncalandığını, burnuna girmek istediğini hisseder. Ama direnir ve başını kaldırarak arkadaşına bakar.

“Üç konuşan kedi; onları, sirkin kraliçesi Rocchina göndermiş.”

Camilla küçümseyerek ağzını büzer.

“Uyduruyorsun!”

“Hiç de değil! Görmek ister misin?”

Giacomo’ya bu cesareti kim veriyordu?

Çantasından resim defterini çıkarır, boya kalemlerini alır ve tutkuyla çizmeye başlar. Gözleri sarı, mor bir kedi, mavi gözlü yeşil bir kedi, bir de kırmızı gözlü mavi kedi. Yanlarına da isimlerini yazar.

Çocuklar sıraya üşüşür.

Camilla, “Uydurdun işte. Bu renklerde kedi olmaz!” diye itiraz eder ve omuz silkerek uzaklaşır.

Yine de biri, “Güzellermiş!” der.

Bir diğeri, “İyi de, nasıl konuşuyorlardı?” diye sorar.

Sonra Enrico, belki de uğurböceği biçimindeki kalemıraş konusunda kendini affettirmek için, “Eee, sonra ne oldu?” diye sorar.

Sonra mı?

Böyle bir soru sorulduğunda, öyküler kıpırdanmaya başlar ve alır başını gider.

Giacomo anlatmaya koyulur; yapılan gece yolculuğunu, kutlamaya hazırlanan kenti, Lunes’u ve üstünde çalıştığı merdiveni. Rat’leri ve Tar halkını, Eski Şehir’in kedi ve fare sorununu anlatır.

Çocuklar, Giacomo’nun sırasının çevresinde çember oluşturmuşlardı. Camilla bile yanaşmıştı.

“İyi de... kedileri kim çalmış?” diye sorar Riccardo.

Giacomo, alçakgönüllü görünmeye çalışarak, “Bilmem. Ama Lunes’la birlikte bulacağız,” diye yanıtlar. Yaşamında ilk kez kendisini dev gibi hissetmiştir.

“O zaman yine mi gideceksin?”

“Ya Rocchina?”

“Fareler? Kafesler nasıldı?”

Soruların ardı arkası gelmiyordu. Ama zil çalmış, öğretmenleri Ulderica içeri girmişti.

“Ne oluyor orada? Niye kimse yerinde değil? Açın bakalım defterlerinizi. Hadi, çabuk çabuk!”

Çocuklar, arı kovanına çomak sokulmuş gibi dağılır. Sıralarına geçerken, Giacomo’ya, “Devamını yarın anlatır mısın?” diye fısıldarlar.

İsteyin Vereyim!

“Beni duydun mu Giacomo?”

Öğretmeni Ulderica'nın sesi Giacomo'nun kulağında patladığında, çizmiş olduğu üç kedinin resmine hayran hayran bakıyor, bir kez daha penceresine gelip gelmeyeceklerini düşünüyordu.

“Defterin nerde? Çarpım tablosunu bitirdin mi?”

Giacomo, yeryüzüne inmiş bir uzaylı gibi çevresine bakarken, öğretmenin yüzü sinirden kızarmaya başlamıştı bile.

“Altıların çarpım tablosu, Giacomo,” der öğretmen, elini uzatır.

Giacomo yerinden kalkar, defterini öğretmenine verir.

“Görelim bakalım...”

Öğretmen defterin sayfalarını çevirirken, aniden sorar:

“Altı kere sekiz!”

Giacomo'nun sağ elinin işaretparmağı, her zaman ki gibi burnuna doğru havaya kalkar. Yarı yolda durur. Giacomo çevresine bakar. Çocuklar, beklenti içinde yüzlerini ona dönmüştür. Hiç kimse gülmüyordu, Camilla bile. İşte, o an bir mucize olur. Sayılar –her zaman aklında saklambaç oynayan o sayılar– önünde beliriverir, çok net görünürler; hem de düzenli bir sıraya girmiş biçimde.

“Kırk sekiz.”

“Altı kere dört?”

“Yirmi dört.”

“Altı kere dokuz!”

“Elli dört.”

Öğretmen gitgide daha hızlı soruyor, ama sayılar, Giacomo'nun gözünün önüne geliyor, sanki çağrılmak için sıra bekliyorlardı. Altıların çarpım tablosu tamamlanır, hatasız!

“Aferin sana Giacomo,” der öğretmeni, defterini geri verirken. “Bu sefer çalışmışsın.”

Yoo, Giacomo çarpım tablosunu hep ezberliyordu, ama sorulduğunda aklına gelmiyordu. Güleceği yerde, çaresizce ağlamaya başlar.

Eve döndüğünde, annesini mutlu etmek için önce altıların çarpım tablosundan söz eder; ardından da, ki-

taptan onlara Bay Plum ve kurabiyelerinin öyküsünü okuyan “vekil” öğretmenden.

“Öyle mi?” diye sorar babası. “Daha önceden bilmiyor muydun?”

Biliyordu elbette, çünkü her vekil öğretmen geldiğinde o öyküyü okurlardı. Çarpım tablosunu ezberden bu kadar iyi söylemiş, öğretmeni Ulderica ona “afetin” demişken ve üstüne bir de arkadaşları, anlattığı hikâyeyi dinlemişken, vekil öğretmen öyküyü okumayı bitirince hemen parmağını kaldırmıştı. İlk kez!

Babası ona bakarken, Giacomo kendinden emin anlatmayı sürdürür.

“... Bay Plum’ın kurabiyelerinde tutkal varsa, kimse de bunun ayırına varmadıysa, o zaman beslenmeliklerin içinde de olabilir, dedim.”

“Öğretmen ne yanıt verdi?”

Babasının yüzü kapkara olmuştu.

“Hiç.”

“Keşke böyle konuşmasaydın.”

“Niye?”

“Sana kaç kez anlattım; söylenenler kulaklarına gider ve bizim ürünleri boykot ederler. Çünkü onlar güçlü. Boykot ederlerse, fırına kimse gelmez; o zaman da, fırını kapatmaktan başka çaremiz kalmaz. Sonumuz... onlarınki gibi olur.”

Babası Rat’lerden böyle söz ediyordu.

“*Onlar kim?*”

Lunes da *onlar*'dan söz etmişti.

Babası oturduğu yerde küçülmüş, peçetesini çekiştiriyordu.

“Seni ilgilendirmez. Herkesin kulağı kesik. Ne kadar az bilersen, o kadar iyi. Sonuç olarak, *Benim* ürünleri hakkında hiçbir şey söylemeyeceksin, anlaşıldı mı?”

Giacomo'nun babası haksız sayılmazdı. Gerçekten de Giacomo'nun sorusu Bay Plum'ın alıcılarına takılmış ve *İsteyin Vereyim* radyo programı sırasında, kulaklığından kulağına kadar gelmişti.

İsteyin Vereyim, Bay Plum'ın kendi tasarladığı bir radyo programıydı. Programın sunucusu da kendisiydi; çünkü, “Dinleyicilerimin isteklerini yerine getirmekten daha büyük bir mutluluk olamaz,” diyordu.

Bay Plum her gün programa, “İsteyin vereyim,” diye başlıyordu.

“500 *Benim* puanı topladım İyiliksever Patron, bisiklet istiyorum.”

“Güzel. Bisikletini alacaksın! Başka bir istek alayım!”

“Bende 326 adet var. Tekerlekli sandalye için yeter mi?”

“İyiliksever Patron, kalabalık bir aileyiz...”

Programın dinleyicisi çoktu ve İyiliksever Patron'a bağlanabilmek için insanlar birbirini yiyordu.

“İsteyin vereyim.”

İşte, tam da program sırasında birisi “4685 puanımız var. İstedüğümüz...” diye isteklerini sıralarken, beklenmedik bir çocuk sesi frekansa karışmıştı:

“Bay Plum’ın kurabiyelerinde tutkal varsa ve kimse de bunun ayırđına varmadıysa, o zaman beslenmeliklerin içinde de tutkal olabilir.”

Bunu duyar duymaz, Bay Plum’ın rengi atmıştı. “Nasıl? Ne, ne, ne? Hattaki de kim? Sabotaj!!! Baltalama!!!”

Yayın hemen kesilmiş, Bay Plum telefonla Genel Müdür’ü aramıştı.

“Bu bir sabotaj! Bunları söyleyen kim? Burada herkes beni sever, sayar... Yalnızca onlar, o kahrolasınca Rat’ler... Kesin onların başının altından çıkıyor bu şeytanlıklar! Nasıl oluyor da frekansa girebiliyor bunlar? Yeter artık. Bekleyecek tek bir dakika yok. En kısa zamanda defolup gidecekler! Plan hangi aşamada? Hızlanın! *Beslenmelikler sağlıklı dişlerin, kemiklerin, saçların dostu...* reklamını girin! Söylemeniz gereken ne varsa söyleyin! İsrarla! Herkes yemek zorunda, anlaşıldı mı?”

Zavallı Genel Müdür, “Emredersiniz,” diyemeden, Bay Plum yayına girmişti bile.

“Şaka, şaka! Yalnızca şaka! Hoşunuza gitti mi? Hah hah hah! Şimdi... İsteyin vereyim.”

Ah, O Koku!

O akşam, ayın yarısı tombul, yuvarlak bir bulutla gölgelenmiş ve Bayan Irene'nin diş ağrısı çektiğinde şişen yüzüne benzemişti. Uykudan kapanan gözlerini açık tutmaya çalışırken, 'Gerçekten de Bayan Irene'nin yüzü böyle şişmişti,' diye düşünüyordu Giacomo.

Saat çok geç olmalıydı. Anne ve babası çoktan yatmışlardı. Giacomo'nun da, kendini uykunun kollarına bırakmaya içi gidiyordu.

"Sakın pencereni açık bırakma," diye uyarılmıştı annesi. "İnsan sağlığına hiç iyi gelmediğini söylüyorlar."

Neden? Arada kubbe olmadan, doğrudan gökyüzüne bakmak, yağmur yağıyorsa elini uzatıp yağmur damlalarının avucunda toplanmasını hissetmek o kadar güzeldi ki! Yağmurun tadını almak isteyen çocuklar ar-

tık şemsiyeleri, çizmeleri ve yağmurluklarıyla, oyun parkında yağmur yağmış gibi yapan fiskiyenin yanına gidiyorlardı. Oysa, gökyüzünden düşen yağmur damlaları, bambaşka bir ses çıkarıyordu. Giacomo bunu birkaç gece önce, penceresini açtığı anda keşfetmişti.

Yağmur yağıyordu! Yağmurun kokusunu duymuş, içinde derin derin nefes alma isteği uyanmıştı. Evlerin çatılarından gelen yağmur kokusu ne hoştu!

Giacomo'nun burnu, o kokuyu hatırlayınca gülümsemiş, iyice açılmış ve o zaman da o tuhaf, iğrenç kokuyu algılamıştı.

Kendi kendine, "Bu kokuyu daha önce nerede duymuştum?" diye sorar.

Aniden hatırlar: Lunes'un avucundaki küçük taşlar! Giacomo hatırladıklarını birleştirir ve Lunes'u uyarması gerektiğini düşünür. İyi de, nasıl? İşte, tam da o anda aşağıdan tanıdık sesler yükselir.

"Geldiiik işteee!"

"Senin yüzünde en geç kaldıık!"

"Naaanköör."

"Yeteer! Tartışmayın! Lunes bekliyooor."

Bu, bilge Biru'nun sesiydi. Bir saniye sonra, üç kereden oluşan piramit, Giacomo'nun penceresinin pervazına ulaşmıştı bile.

"Sevimli kraliçemiiiz..."

"Değgeerli kraliçemiiiz..."

"Pop Coorn Sirki'nin kraliçesiii..."

“İyi de, ben uğurböcekli kalemtıraşı yanıma almadım ki!” der Giacomo. “Rocchina yine bana kızar mı?”

Kediler böyle bir soru beklemiyordu. Hemen kendi aralarında, alçak sesle durumu değerlendirirler.

“Önemli değiiil!” der Piru.

“Yararı tartışılır!” der Niru.

“Boş konuşmaaa!” diye uyarır Biru. “Kraliçemiiiz, görevi tamamlamak için seni Lunes’a götürmemizi emretiii.”

“Rocchina’yı daha sonra mı göreceğim?”

Giacomo’ya yanıt vermektense, “Hadiii bin! Lunes bekliyooooo,” diye uyarırlar.

Giacomo bir kez daha kendini piramidin üstünde bulur; kediler hızla ileri sıçrar.

Bu kez Eski Şehir uykuya dalmış ya da boşaltılmış gibi kapkaranlıktı. Yine de havada patlamış mısır kokusu vardı. Giacomo’da, kedilerin koşturmacasının pıtırıtısı eşliğinde, keyifli bir yolculuk yapıyormuş duygusu uyanıyordu. Yukarı, yukarı, daha yukarı, çabuk, çabuk, daha çabuk... Aydınlik kapının önündeki son basamağa yıldırım hızıyla ulaşmışlardı.

Lunes, “Amma geç kaldınız!” diye tersler kedileri.

Niru dertli dertli, “Özür dileriiiiz, Bilge Kişiii!” der.

Lunes, “Yalandan üzölmüş gibi yapmayın, yeter,” diye sözünü keser. Giacomo’ya döner. “Kulağıma, bizi göçe zorlayacak büyük vuruşu yapacaklarına dair söyleniler çalındı. Nasıl yapacaklarını bilmiyorum, ama kesin-

likle kedileri bulmalıyız. Kraliçemizin buyruğu budur.”

Giacomo, “Onu ne zaman göreceğim?” diye sorar.

“Sonra... Şimdi gidelim, kaybedecek zamanımız yok!” der Lunes. “Bugün iki yüz fare yakaladım.”

“Faaare!” diye iç geçirir üç kedi. “Faaare!”

“Kapıya yaklaşmayın!” diye uyarır Lunes; bir yandan da Giacomo’yu boyundan daha yüksek bir merdivene doğru itekler. “Ayağını buraya koy ve sıkı sıkı tutun,” der. “Ne olursa olsun korkma; denenmiş, denenmiştir.”

Lunes en son basamağa çıkar, manivelayı çevirir ve metal merdiven, bilinen o gıcırtyla gökyüzüne doğru yavaş yavaş uzamaya başlar. Ay yaklaşıyor, dünya gitgide uzaklaşıyordu. Eski Şehir karanlığa gömülmüştü. Tek aydınlık, Lunes’un kapısının ışığıydı; o da yukarılardaydı ve geceleri, görebilmek için, sonuna kadar açılmış kedigözlerine benziyordu.

Yeni Şehir? Yeni Şehir de göze benziyordu, ama üstünü örten kubbe yüzünden, yarıkapalı bir gözdü. O, karanlığa değil de, gölgenin bulanıklığına gömülmüştü. Yalnızca kentin orta yerinde, IV. Plum’ın aydınlatılmış gökdeleni parlak bir gözbebeği gibi parlıyordu. Geri kalan her şey uyuyordu. *Her Şey Benim Kulesi*, beslenmelik ve *Benim Hazır Yemek* fabrikaları, bütün dünyayla birlikte uyuyordu.

Bu kadar uzadıktan sonra merdiven, zürafa boynu gibi, Yeni Şehir’e doğru alçalmaya başladı. Bir o yana

bir bu yana eğiliyor, bükülüyor, kıvrılıyor ve yukarıdan, şehri keşfediyordu. IV. Plum Gökdeleni'nin üstünden geçerken durdu. O anda Bay Plum'un sesi çok net bir biçimde duyuluyordu:

“Ya buradan gidecekler ya da farelere yem olacaklar! Farelerin sayısını artırın! Oraya fabrika kuracağım, kaybedecek zamanım yok! Fabrika dumanlarını savuşturmak gerek. Yakında kubbenin geceleri açılması yetmeyecek... Ne, ne? Çöplerden hayvan yemi yapmak tehlikeli mi?!? Kim söylüyor? Saçmalık! Kediler beğeniyor, fareler de... Köpekler, tavuklar, buzağılar da beğenecek... Zamanla... Kim bilir? İnandırmamız gerekecek yalnızca! Her şeyin başı, reklam! Et-ki-le-mek! İ-nan-dır-mak! Sık sık, bol bol ilet! Bir sürü yalana dolana inandılar, buna da inanacaklar! Ölümsüz, büyük I. Plum'ı hiç göz ardı etmemek gerek; tutkallı kurabiyeler! Dâhice! Böylelikle çöp sorununu da çözeceğiz... Rat'lerden başlayarak. Ah, ah! Kediler mi?!? Hangi kediler?!? Yok edin! Hiçbir işimize yaramazlar. Şimdi bize fare gerek!”

Geceleri düşünmek, çalışmak, projeler geliştirmek için uyumayan Bay Plum, kim bilir kiminle konuşuyordu. Belki zavallı Genel Müdür'le, belki de ağına düşmüş başka biriyle. Ama Lunes konuşmaları duyduğunda, yerinde duramaz, neredeyse merdivenden aşağıya düşecek gibi olur.

“Bu şeytanlıkların kimin başının altından çıktığı

anlaşıldı! O! Bizi farelere yem edecekmiş!!! Her şeye inanan sizlere benzemediğimiz için bizden nefret ediyor! Farelere yem edecekmiş! Başaramayacak! Kedileri bulmalıyız!”

Giacomo, fareleri kafeslerde tuttuklarından, bodrumlarında bir sürü çerçöp biriktirdiklerinden; suçun birazının da onlarda olduğunu söyleyemedi. Hiç yeri ve zamanı değildi; Lunes çok kızmıştı.

“Kedileri bulamazsak, onları gerçekten de öldürecek mi?”

“Kesinlikle! Öldürürse de sonumuz olur. Sen kokuya odaklan şimdi, bunun için buradayız,” der Lunes ve cebinden küçük taşları çıkarır.

O zaman Giacomo’nun aklına yağmur gelir.

“O kokuyu aldım Lunes, biraz önce! Bizim evin oralardaydı!”

Zürafa merdiven boynunu uzatır, kente doğru biraz daha eğilir ve keşfe çıkar. Giacomo’nun burnu iş üstündedir. Orayı burayı koklar, ama o gizemli koku sanki yitip gitmiştir. Yeni Şehir’den, her yere, binaların duvarlarına bile sinmiş olan beslenmeliklerin o tatlımsı kokusu yükselmektedir.

“Koku almıyorum. Belki de yanıldım,” der Giacomo. Sıkılmış, biraz da uykusu gelmiştir; esner.

İşte tam o anda, o tatlımsı kokuya karışmış, yoğunca ve acımsı bir koku yükselir. Leş kokusunu andıran koku, işte o kokudur.

“Buldum! Burada!”

“Nerede?” diye sorar Lunes.

“Burada... Yok, şurada... İşte, oradan...”

Köpeklerin çayırdaki yüzlerce kokunun içinde iz sürmesi gibi, Giacomo'nun burnu da, hafif hafif gelen o kokuyu izlemeye başlar. Lunes, zürafa merdiveni, kentin üzerinde bir o yana bir bu yana kıvırmak zorunda kalıyordu, çünkü o hafiften gelen koku, bir beliriyor bir yok oluyor, bir yoğunlaşıyor bir inceliyor; aynı kalmadığından, izlenmesi zorlaşıyordu.

Kokunun peşinde, beslenmelik fabrikasının yanındaki, çocuklar için doğa tarihi müzesi olan Küçük Araştırmacılar Merkezi'ne gelirler. Merkez uzun zaman önce kapatılmış, yüksek duvarlarla çevrilmişti. Biraz önce hafiften gelen o koku ise, şimdi feci yoğun bir leş kokusu bulutuna dönüşmüştü.

Son Gülen İyi Güler

“Burada,” der Giacomo.

“Benim burnuma koku gelmiyor. Emin misin?” diye sorar Lunes.

Giacomo, başıyla evet der.

O zaman Lunes, zürafa merdiveni, küçük bir penceresi olan, çatısı yassı binaya doğru eğer.

Çatıya inerler. Aşağıda, doldurulmuş kaplanın bulunduğu vitrinin arkasına hapsedilmiş kedileri görürler. Tutsaklar, çatı penceresinden onlara bakan birilerinin olduğunu fark edince, umutsuzca kaplanın üstüne atlamaya, yukarı doğru sıçramaya, hatta cama tırmanmaya çalışırlar.

“Kedileri buradan çıkarmalıyız, çabuk!”

Lunes, uzun ceketinin büyük, derin ceplerinin bi-

rinden, ucu sivriltilmiş kurşunkaleme benzeyen, garip bir alet çıkarır.

“Ben geliştirdim. Bununla, çimento dahil, her şey kesilebilir.”

Sonra da cama doğru eğilir, bir düğmeye basar; kalemin ucu girdap gibi dönmeye başlar. Bir dakika içinde çatı penceresinin o kalın camı kesilmiştir bile. Hemen merdiveni aşağı sarkıtıp inerler ve inmeleriyle de, bir şaşkınlık çılgılığı koparırlar. Kedilerin tutsak edildiği vitrinin hemen karşısında, çok iyi aydınlatılmış başka bir vitrinde, içi pamuk doldurulmuş dev bir sepette, yeni doğmuş fare yavruları vardır. Bir çeşit fare yuvasıdır bu.

Lunes bu manzarayı gördüğünde kendini tutamaz ve tüm kızgınlığıyla bağırmaya başlar:

“Bizi buralardan nasıl gönderecekleri anlaşıldı!” Bir köşede duran, içi dolu iki çuvalı işaret eder. “Bunlarla besliyorlarmış. Sonra da bizim oraya taşıyorlarmış. Farelere artma nedeni anlaşıldı! Ama başaramayacaklar! Yok edelim hemen!”

Elindeki kalemle atik birkaç darbe vurarak çuvalları yırtar. Çuvalların içindeki yeşil ve kırmızı küçük taşlar yerlere saçılır. Lunes çıldırmış gibi, ayaklarıyla taşları ezip parçalarken, Giacomo'nun burnuna, farkında olmadan büyük bir acı çektirmeye başlar. Bu ne pis koku!

Neyse ki, o anda dışarıdan motor sesi gelir.

“Lanet kamyon!” der Lunes. “Kedileri salmalıyız.”

Elindeki kalemle vitrin camında büyük bir delik

açar. Kediler, kimsenin yol göstermesine ihtiyaç duymadan, merdivene tırmanıp çatı penceresinden dışarı sıçrar ve gözden yitip giderler.

“Şimdi sıra farelerde!”

Ancak, diğer vitrine yaklaşmadan, kilidin içinde dönen anahtarın sesini ve konuşmaları duyarlar.

“Hadi, fazla zamanımız yok!”

Yüreği ağzına gelen Giacomo ve Lunes basamakları tırmanırken, merdiven de kapanmaya başlar.

Nasıl da yavaş kapanıyordu merdiven! Tam yukarı çıktıklarında, çatı penceresinden odaya dolan sesleri duyarlar.

“Ne olmuş burada? Vitrini kırmışlar! Kediler? Hiçbiri yok!.. Nasıl becerdiler bu işi? Nasıl girdiler buraya? Kahretsin! Yukarıdan! Çatıdan girmişler! Ona kim söyleyecek?”

Gecenin sessizliğinde bu soru havada asılı kalır. Lunes önlerinde, merdivenin bir basamağından diğerine sıçrayarak, gecenin karanlığına karışan kedi sırasına bakıp keyifle gülümser.

“Doğru ya, kedileri geri aldığımızı kim söyleyecek ona?” diye bağırır aşağı doğru.

Merdiven iyice göğe yükseldiğinde, artık güvenirken, Giacomo ve Lunes çatı penceresinden dışarı uzanan bir kafa görürler.

“Bu iş burada bitmedi, kahrolası Rat’ler! Son gülen iyi güler!”

Merdivenle diğler tarafa geçtiklerinde kedilerden eser yoktu, ama kedi piramidi, suratlarını asmış, onları bekliyordu.

“Diğlerleri nerede?” diye sorar Lunes.

“Evlerineee döndüleeeer Ustaaa,” der Niru.

“Bizdeee... izinleee...”

“Sevimli kraliçemiiz...”

“Değlerliii kraliçemiz...”

“Popcorn Sirki’nin kraliçesi...”

Üçünde de öyle bir tuhafılık vardır ki, Lunes kaygılanır.

“Bir şey mi oldu?”

Niru bir şey söylemez.

Piru gözünü, bodruma doğru yönelen Lunes’dan ayırmadan, “Teşekkür etmeek isterrr..” diye uzun bir miyavlamayla bitirir sözünü.

Diğler kediler de onu izler. Lunes içeri girdiğinde, yakınmayı sürdürürler.

“Ustaaa! Büyük insaaan! Dehşeeet bir felakeet!”

Meraktan, Giacomo da başını bodrumdan içeri uzatır ve Lunes’un gördüklerini o da görür. Bodrum altüst olmuş, kafesler devrilmiş, kapıları açılmış ve bir fare katliamı gerçekleşmiştir. Vahşi saldırıdan, tavana asılı iki kafes kurtulmuştur yalnızca. İçindeki fareler, gördükleri şiddet ve dehşetten çıldırmış gibidir.

“İçeri girmenizi yasaklamıştım,” der Lunes, çok sert bir sesle.

“Kendileri yaptıı Ustaaa, her şeyi kendileri yaptıı! Engel olamadıık!” diye miyavlar, üçü birden. “Yoook... biz yapmadıık!”

Doğru muydu? Değil miydi? Bir kediye yalnızca yalan söylediğinde inanmalıdır; bunu Lunes da çok iyi biliyordu.

Omuz silker. Olan olmuştur; ‘Yeter ki, sonu iyi bit-sin!’* diye düşünür.

“Onlar mı yaptı? Çok iyi! Kedilerin ağız tadı değış-medideğine göre, kaygılanacak bir şey yok öyleyse. Demek ki neymiş; bir kraliçemiz ve çok sayıda kedimiz var. O halde, buradan hiçbir yere gitmiyoruz!”

Üç kedi, kuyruklarını ve başlarını hızlı hızlı sallayarak onaylar.

“Doğruuu!”

“Bu durumdaaa, gidebilir miyiiiiz Ustaaa?” diye sorer Piru kaygıyla. “Sevimli...”

“Gidin, gidin! Siz de iyi iş becerdiniz.”

Sonra Lunes, Giacomo’ya döner. “Yardımların bizim için çok değerli. Her zaman sana teşekkür borçlu kalacağız. Kraliçemiz seni ödüllendirecektir, görürsün. Hoşça kal, Giacomo!”

Böylece Giacomo kendini Piru’nun sırtında, Pop-

* Shakespeare’in *Yeter ki Sonu İyi Bitsin* adlı tiyatro oyunu hatırlatılıyor. (ç.n.)

corn Sirki'ne ve Rocchina'ya doğru uçarcasına yol alırken bulur.

Lunes onun peşinden, "Burnuna dikkat et!!!" diye bağırır.

Şimdi kentin tümü aydınlatılmıştı. Pencere ve kapılarda insanlar duruyordu.

"Yaşa Giacomo!"

"Yaşasın kurtarıcımız Giacomo!"

"Dursana Giacomo!"

Böyle seslenildiğini duyuyordu Giacomo, ama kedilerin acelesi vardı.

"Duramayız! Kraliçemiz bekliyor!"

Sonunda, ismini haykıran çocuklarla dolu, Popcorn Sirki çadırının önüne gelirler.

"Gia-co-mo! Gia-co-mo!"

Üç kedi koşar adım içeriye girer, saygıyla eğilir ve, "İşte, sevimli kraliçeee..." der.

Rocchina yükseğe asılmış bir salıncakta oturuyordu. Beyaz giysiler içindeydi. Yanakları kırmızıya boyanmış gibiydi. Her devindiğinde beyaz giysisi pırıl pırıl parlıyordu. Bacaklarından destek alıp bir ileri bir geri sallanarak Giacomo'ya bakıyordu.

Ne heyecan! Giacomo'nun parmağı, onun kadar heyecanlanan burnuna sığınmış, orada öylece kalmıştı.

"Saaadık hizmetkârlarınıuz..."

Rocchina ayağa kalkar, bacaklarını kıvrır ve salıncığı çok daha yükseklerle uçuracak bir hamle yapar.

Sonra, aşağı, Giacomo'nun önüne atlar ve, "Uğurböceğini getirdin mi?" diye sorar.

"Ee, sonra?" diye sorar çocuklar.

Bu kez, eksiksiz bütün sınıf çevresini sarmıştı. Kimisi beslenmesini bitirmeyi unutmış, kimisi de farkında olmadan, Giacomo'nun bir iki ısırık aldığı susamlı ekmeğinden küçük parçalar kopara kopara tümünü yemişti.

Giacomo, anlattığı öyküye kendini öyle kaptırımıştı ki, olup bitenin ayırđına varmamıştı. Tam tersine, konuştukça, kendini öykünün daha çok içinde hissediyor; gece duyduğu heyecanı, korkuyu, sürprizi, mutluluğu... özellikle de sonunda yaşadığı düş kırıklığını bir kez daha yaşıyordu.

"Ee, sonra?"

Eli havaya kalkmış, burnuna yaklaşmış, ama Giacomo onu tekrar indirip, sıranın üstüne koymayı başarmıştı.

"Sonrası... bu kadar. 'Getirmedim' dediğimde, her şey bitti."

"Nasıl bitti?"

"Sirk... yok oldu."

"Rocchina da mı?"

Boğazı düğümlenen Giacomo, başını evet anlamında sallar.

“Bu öyküyü sen uydurdun, baştan sona,” der Camilla.

Camilla en öndeki sırasından kalkmış, sınıfta biraz dolanmış, sonra da Giacomo'nun sırasına yanaşmıştı.

Giacomo gibi utangaç olan ve sınıfta hiç konuşmayan Ornella, “Uydurduysa uydurdu, ne önemi var?” diye karşılık verir. “Neyse ne, benim çok hoşuma gitti.”

“Benim de!” der Luigi.

“Benim de!”

Altı parmak havaya kalkar.

“*Son gülen iyi güler*, ne demek?” diye sorar Enrico.

“Bilmiyorum. Lunes, *Yaşayan görür*, demişti, hep si bu,” diye yanıtlar Giacomo.

“*Yaşayan görür* de ne demek?” diye ısrar eder Enrico.

Sabır taşıyan Camilla, “Amaan, eski atasözleri işte!” der. “Bu anlattığın, saçma sapan bir öykü. Bir kere, kediler konuşmaz; kaldı ki, Bay Plum da yanlış yapmaz. O bizim İyiliksever Patronumuz!”

“Lunes, bize sürekli yalanlar söylediğini, bizim de ona inandığımızı anlattı,” diye karşılık verir Giacomo.

“Lunes diye biri yok!”

O zaman Ornella, “Rocchina da mı yok?” diye Camilla'ya karşı çıkar. “Ya sirk?”

Camilla, “Biz o sirki görmedik ki! Rocchina da, kim bilir nerede. Onlar göçebe; Rat'lerden daha beterler. O da yalancının teki!” der.

“Hiç de değil!” diye bağırır Giacomo, hızla ayağa kalkarken sandalyesini devirir. Ders zili çalar. Camilla omuz silkerek uzaklaşır, gidip sırasına oturur. Diğer çocuklar da onu izler. Bir tek Ornella’yla Enrico kalır, gidip gitmemek arasında kararsızdırlar.

Enrico usulca, “Seninle Eski Şehir’e gelmek istedim. Beni de götürür müsün?” diye sorar Giacomo’ya.

“Beni de,” diye ekler Ornella, hafifçe kızarak.

Giacomo hiçbir şey söylemez, resim defterini alır ve çizmeye başlar. ‘Bundan böyle kimseye bir şey anlatmayacağım,’ diye kendi kendine söz verir.

Bir Atasözü Daha

Giacomo, üç kedinin bir daha gelip gelmeyeceğini, Lunes'u yine görüp görmeyeceğini ve onu bir daha Rocchina'ya götürüp götürmeyeceklerini bilmiyordu. Bilmediği bir şey varsa o da, Ulderica Öğretmen'inden kesinlikle uğurböceği kalemıraşını geri alması gerektiği idi. Peki, buna nasıl cesaret edecekti?

O gece yattığı yerde, nasıl isteyeceğini sorup durdu kendi kendine. Önce parmağını kaldıracaktı, doğal olarak. İyi de, ne zaman? Öğretmen sınıfa girer girmez mi, yoksa o küçük şişeciğini çıkarıp, masasını silip ellerini dezenfekte ettikten sonra mı?

Ama o işlem bittikten sonra, öğrenciler defterlerini, kalemlerini, silgilerini, çarpım tablosunu çıkarıp, son çalıştıkları sayılar tablosunu tekrarlararken, öğretmeni de

çantasından termosunu çıkarıp, plastik bardağına kahve koyuyordu.

Ne zaman soracaktı ki? Kahveden önce mi, sonra mı? Öğretmen yalnızca tekrarlama seslerini duymak istiyor, hiçbir hareket görmek istemiyor; hep, “Tekrar, yalnızca tekrar!” diyordu. Ya sinirlenip kızarsa?

Doğrusu Giacomo, öğretmeni Ulderica’yı hiç sınırlı görmemişti. Matematikten korktuğu için, öğretmeninden de korkuyordu ve öğretmenin sinirli görüntüsüyle dehşete düşüyordu.

Bu durumda, ne zaman? Bir türlü karar kılamıyordu. Acı veren bir kararsızlıkla, parmağı burnunun içinde cirit atıyor, temizliyor, küçük topçuklar yapıyordu. Ah, ne rahatlatıcıydı! Neyse ki, böyle bir şeyi vardı.

Hem, yalnızca uğurböceği konusu yoktu ki, bir de Camilla’nın söylediği, bazı çocukların da hak verdiği “yalancı” suçlaması vardı. Camilla, sınıfın en çalışkanı. Elbette ona inanıyorlardı. Baca temizleyicisine inanacak değillerdi ya!

Ama Giacomo yalancı değildi ve olmadığını da biliyordu. Yalancı, gerçekleri değiştirene denirdi. O hiçbir şeyi değiştirmemiş, olan biteni olduğu gibi, inceden inceleme anlatmıştı. Bir rüya mı görmüştü? Böyle bir düşünme kurmuştu? Yoksa hepsi gerçek miydi?

Giacomo küçük odasının duvarına asılı resimlere baktı; üç kedi, sirk, Lunes, merdivendeki kaçan kediler. Şimdi bir de salıncakta sallanan Rocchina vardı:

“Uğurböceğini getirdin mi?”

İçini çekti. Her şeyin gerçek olduğuna ve yarın öğretmeninden uğurböceğini istemeye karar verdi.

Giacomo'nun kaygılarının tersine, sanki sihir yapılmış gibi, her şey kendiliğinden çözümlenir. Ulderica Öğretmen, sınıf dolabından tepegözü almaya gittiğinde, uğurböceğini görünce alını kırıştırır.

“Bu kimin?”

Öğretmen hatırlamıyor! Giacomo ayağa fırlar; “Benim öğretmenim,” der.

“Doğru ya! Ee, geri almak istemiyor musun? Burada kalabalık ediyor.”

Tek söz etmeyen Giacomo, yüreği ağzında, öğretmenin yanına gelir.

“Kız arkadaşına vermek istiyordun, değil mi?”

“Rocchina'ya.”

Öğretmen başını sallar.

“Kim bilir nerelerde! Uğurböceğini evine götür ve bir daha görmek istemediğimi unutma. Anlaşıldı mı?”

Giacomo başını öne eğer. Öğretmen, elini Giacomo'nun başına koyar.

“Matematik o kadar da kötü bir ders değil ki,” der.

Giacomo, o elin ağırlığını ders boyunca öyle bir hisseder ki, hem uğurböceğini unutur, hem de işlemleri, öğretmenin verdiği süreden bir dakika önce bitirir.

“Aferin, Giacomo!”

Giacomo eve, yüreğinde o “aferin”, cebinde de

uğurböceğiyle döner. Ancak, akşam yemeğinde babasının canı çok sıkkın olduğundan, Giacomo hiçbir şey anlatamaz. Babası annesiyle konuşur.

“Ekmek satmak için oraya gitmeye karar verdim.”

“Ne demek istiyorsun?”

Annesi, Giacomo’ya bakar.

“Evet, onlara. En azından deneyeceğim. İş böyle giderse dükkânı kapamak zorunda kalacağız; ya batarız ya çıkarız.”

“O ne demek?” diye sorar Giacomo.

Babası Giacomo’ya bakar.

“Hiç, hiçbir şey demek değil,” diye yanıtlar sertçe. “Bak, burada konuşulanları kimseye söyleme. Anlaşıldı mı?”

Giacomo dışarı annesiyle çıkıyordu. Tek bir arkadaş vardı, o da Enrico; belki şimdi bir de Ornella vardı. Enrico evlerine hiç gelmemiştii, çünkü Yeni Şehir’de böyle bir alışkanlık yoktu ve çocukların yapacak çok işleri olurdu. Giacomo kiminle konuşabilirdi ki? Ama babasının kamyonetiyle Eski Şehir’e, Rat’lerin yaşadığı yere gideceğini çok iyi anlamıştı. Memnun olmuştu, çünkü o zaman, belki babası da Lunes’la ve kedilerle tanışabilir, hatta Rocchina’yla bile karşılaşabilirdi. Bunları düşününce Giacomo kendine engel olamaz.

“Ben de seninle gelebilir miyim?”

“Nereye?” der babası, kızarak.

“Sen nereye gidiyorsan oraya.”

“Ben çalışmaya gidiyorum, sen de okula gideceksin. İşte o kadar.”

Bir süredir babasıyla hiç konuşulmuyordu.

Giacomo başını öne eğdi. ‘Lunes haklı,’ diye düşünür. Yeni Şehirliler, Bay Plum’ın sözlerine inanıyorlardı ve bu yüzden de babası, pişirdiği ekmekleri satamıyordu artık.

‘Lunes’a söyleyeceğim,’ diye düşünür. ‘Eminim, o bir çözüm bulur.’

İyi de, bir daha Lunes’u görebilecek miydi?

Giacomo üç gece boyunca penceresinin önünde kedileri bekler, ama kimse gelmez. Gökyüzünde ay bile yoktur ve her taraf sessizliğe gömülmüştür. Zaman zaman o leş gibi koku duyulur. Bu yeni koku, beslenmeliklerin kokusunu bastırarak kadar güçlüdür ve Giacomo’nun burnu, tiksintiyle buruşur. Nasıl oluyor da, diğer insanlar bu kokuyu duymuyorlardı? Giacomo dışarı doğru sarkar; bütün pencereler kapalıdır.

Benim Sağlıklı Yaşamım programında bir uzman, “Bilim insanları, bazı virüs ve bakterilerin, özellikle gece, açık havada ürediklerini kanıtlamıştır,” demişti. Herkes pencerelerini örtüyordu. Annesi de söylenenlere inanmıştı; ama babası, hepsinin deli saçması olduğunu söylemişti. Yine de, annesinin huzuru kaçmasın diye pencereleri örtüyorlardı.

Giacomo, 'Pencereyi açtığım için, belki de o hastalıklardan birine yakalanırım,' diye düşünür. Suçluluk duyar.

Yasaklanmış bir şeyi niye yapıyordu? Annesi, sabah penceresini sıkıca örtüp örtmediğini sorduğunda, neden yalan söylemek durumunda kalıyordu? Neden hastalanacaktı ve belki de ölmek zorunda olacaktı?.. Her şey ne kadar da zordu!

Dördüncü gün, beklemekten vazgeçip, penceresini örter; anlaşılan, kediler artık gelmeyecekti. Uğurböceğini alır, yastığının altına koyar ve duvara astığı son resme uzun uzun bakar; kedilerle aynı vitrindeki parlanmış, bir gözü çıkmış kaplan. Pencereye son bir kez baktıktan sonra da lambasını söndürür.

Rico ile Nella

Birisi cama vuruyordu; *tık, tık*.

“Giacomo! Hey, Giacomo!”

Giacomo yattığı yerden doğrulur ve pencereye bakar; yuvarlak bir çift sarı gözle uzunlamasına bir çift mavi göz ona bakıyordu. Biru’yla Niru muydu? Ne kedilerinkine benzer kulakları, ne de kuyrukları vardı. Sanki kafalarına bir şey takmışlardı. Giacomo pencereye yaklaşır; pencerenin pervazında, kedi gibi kıvrılıp yatmış, biri kız diğeri erkek iki çocuk görür.

“Pencereyi açar mısın lütfen?” derler bir ağızdan.

Tuhaf, sesleri Enrico ve Ornella'nın seslerine benziyordu, ama pervazda uzanmış yatanlar onlar değildi. Daha çok kediye benziyorlardı, ama kedi değildiler. Kazınmış kafalarının üstündeki, tirbuşona benzer kıvrık

kuyruğu gören Giacomo, ‘Kesin Rat’lerdendir bunlar,’ diye düşünür. Ürker.

Üç kediyi gördüğünde değil de iki çocuğu gördüğünde neden ürktüğünü, Giacomo kendi kendine sormaz ve pencereden uzaklaşıp kapının yanına siner. Anne ve babasına, “Rat’ler eve giriyor,” diye seslenmek ister.

“Hey, nereye gidiyorsun?”

Çocuklar yeniden cama vurmaya başlar.

“Adlarımız Rico ve Nella. Bizi Lunes gönderdi!”

Giacomo bir an durur; inanmalı mıdır?

“Rocchina çok çaresiz,” der Nella. “Kedileri kaçırdılar!”

Rocchina’nın adını duymasıyla bütün korkusu geçen Giacomo, pencereyi açar. Rico ve Nella odaya dalar. Giacomo ikinci bir sürprizle karşılaşır: Çocukların boyu ancak omuzuna kadar geliyordur ve tıpkı Biru ile Niru gibi, Rico mor, Nella yeşil, parlak tayt giymişlerdir.

“Kedileri mi kaçırdılar?!?” diye tekrarlar Giacomo.

“Evet, kraliçeyi buradan gönderebilmek için. Plum, ultimatom verdi,” der heyecanla Rico.

“O da ne?” diye sorar Giacomo.

“Ültimeatom şöyle bir şey..”

Rico ve Nella hazır olda dururlar, göğüslerini kabartır, başlarını kaldırıp Plum’ın gönderdiği ultimatomu ezbere okurlar.

“Yarına kadar, o iğrenç sirk ve pis kraliçesi kenti terk

etmezse, o üç boyalı kedi, çoğalmalarını sağladığım farelerim için lezzetli bir öğün olacak. Hah, hah, haaa!”

Pis, iğrenç! Giacomo bu mesajda, öncelikle Rocchina'ya yöneltilen aşağılamayı algılar ve çok sinirlenir.

“Kraliçemiz kedilerden umudunu kesti, Lunes kehanetten, bizse sirkten!” diye gözyaşlarıyla sözlerini bitirir çocuklar. Doğru ya, ultiatomda bir de güzelim Popcorn Sirk'i'nden söz ediliyordu!

Kendini korkusuz bir komutan gibi hisseden Giacomo, göğsünü kabartarak, “Üzülme, kedileri kurtaracağız!” diye bildirir. “Beni Lunes'a götürün!” diye de buyurur.

“Derhal, Saygıdeğer Usta!” der Nella'yla Rico.

Bir sıçrayışta pervaza çıkar, ince bir ipi aşağı sallandırıp iki tekerlekli, iki seleli, iki çift pedallı küçük bir bisikleti yukarı çekerler. Bir çift pedal ve bir sele üstte, bir çift pedal ve bir sele de altta duruyordu. Rico aşağıdaki, Nella ise bir sıçrayışta yukarıdaki seleye çıkar ve pedalları çevirmeye başlarlar. Ne harika! Küçücük bisiklet, yükselebiliyor ve havada asılı kalabiliyordu!

“Hadi, gel çabuk!” derler Giacomo'ya.

Nasıl olduğunu anlamadan, Giacomo kendini Nella'nın omuzunda, Eski Şehir'e doğru giderken bulur.

Lunes kaygıyla onu beklemektedir.

“Kraliçemiz, bu gece kedileri bulamazsak, kenti terk etmek zorunda kalacağını söyledi. Kehanete göre, bunun bizim sonumuz olacağı çok açık.”

Şehri terk etmek? Rocchina'sız nasıl olacaktı? Ne yapıp edip kedileri bulmak gerekiyordu. Giacomo'nun akli hızla çalışmaya koyulur.

“Müzeye bakabiliriz.”

“Diğerlerinin kapatıldığı yere mi? Kesinlikle oraya koymazlar, bu adamlar çok kurnaz. Eminim, çok gizli bir yere götürmüşlerdir. Bir gece gibi kısa bir zamanda nasıl bulacağız o yeri? Daha önce, elimizde iz sürebileceğimiz bir ipucu vardı, şimdi hiçbir şey yok.”

Lunes, umutsuzca kollarını iki yana açar. O kadar perişan, o kadar çaresizdi ki, yağmur altında sıırıslıklam olmuş bir korkuluğa benziyordu. Onu böyle gören Giacomo, konuyu kafasında evirip çevirdikten sonra, bir çözüm bulamayacağına karar verir. Lunes işin içinden çıkamıyorsa, o hiç çıkamazdı.

Ama burun, Giacomo'nun burnu inatçıydı ve geniş bir hafızası vardı ve birçok kokuyu hatırlayabiliyordu; Giacomo'nun dördüncü yaş günündeki pastasının kokusunu, üç yıl önce *Benim Hayvanat Bahçem*'de gördüğü ve çok koktuğu için bir süre sonra oradan uzaklaştırılan yavru domuzun kokusunu... Bu yüzden hemen pes etmez. Ve aniden hatırlar! Biru, Niru ve Piru ilk kez penceresine geldiklerinde, Giacomo kedilerden yayılan o kokuyu duymuştu...

Birden, “Patlamış mısır kokusu!” diye bağırır. “Lunes, o kokunun izini sürmeliyiz.”

Olan biteni anlatınca, Lunes onu kucaklar.

“Sen bir dâhisin! Sen bizim kurtarıcımızsın! Hadi, hemen merdivene, gecenin bitmesine az kaldı.”

Nella'yla Rico, “Biz de gelebilir miyiz?” diye sorarlar.

“Olmaz, siz çok konuşuyorsunuz. Bize sessizlik gerek.”

“Saygıdeğer Ustamız, çenemizi kapatacağız, söz...”

“Dilimizi tutacağız...”

“Çok yer tutmuyoruz zaten...”

“İşinize yararız...”

Lunes'un acelesi olduğundan daha fazla zaman harcamamak için, “Olur,” der. “Ama hele bir... o zaman çekeceğiniz var elimden.”

Merdivene yerleşirler: Rehber olarak Giacomo en öne, Nella ve Rico bisikletleriyle bir diğerrinin üstüne, en sona da Lunes. Manivela gıcırdayarak çalışmaya, merdiven uzamaya başlar. Yüksekçe çıkmalı, Eski Şehir'i arkada bırakmalı çok olmuştur ki, Lunes ufak bir çığlık atıp, “Ne aptalım!” der ve merdiveni durdurur.

“Hemen geri dönmemiz gerek, çok çok önemli bir şeyi unuttum!”

Merdiven yere doğru alçalmaya başlar; Lunes aşağı atlar ve bodruma doğru koşar. Döndüğünde elinde, içi ağzına kadar fareyle dolu iki kafes tutmaktadır.

Korkudan yüzlerindeki ifade değişmiş çocuklara, “İşe yarayabilir,” diye açıklar.

Kafesleri merdivene asar ve manivelayı çevirmeye

başlar. Merdiven uzar, uzar, Yeni Şehir'in üzerine ulaşır. Fareler cıyıklıyor, merdiven gıcırdıyordu, ama beslenmelik ve *Benim Hazır Gıda* fabrikalarının gürültüsü her türlü sesi bastırıyordu.

"Fabrikalar bu gece çalışıyor," der Lunes. "Çok tuhaf..."

Fabrikaların uzun bacalarından çıkan, pis kokuyla harmanlanmış o tatlımsı koku da tuhaftı. Giacomo'nun burnu düşer; pencereden bakarken duyduğu kokudur bu!

"Kedi ve fare yemi yapılan fabrika şuradaki," der Giacomo.

"Orada mı?!? Emin misin?"

Giacomo, çok emin olduğunu söyler.

"Şimdi anladım! Gece, siz uyurken... Gündüz de çocuklar için beslenmelikler!"

"Ben hiç yemiyorum," der Giacomo gururla.

"Biz de... Ama çok yemek isterdik!" diye hayıflanır Rico'yla Nella.

"Kuş beyinliler, siz susun! Susun bakalım, bir ses geliyor."

Duyulan, uzun bir miyavlamadır.

Saldırı Planı

“Beyefeendiii, yerimiziii değiştirezemeeez miyiiiz?”

Bu Niru’nun sesiydi.

“Hiç rahaaat değiiil!”

Bu da Piru’ydu.

“Gördükleriiiiiiiiz hoş değiiil! Miyaaav!”

Biru’nun uzun, yürek parçalayıcı miyavlaması, Nella ve Rico’nun saçlarını diken diken yapar.

Kedilerin sesi, Bay Plum’ın gökdeleninin otuzuncu katından geliyor gibiydi.

“Lunes, kediler tehlikede, bir şeyler yapmalıyız!” diye yalvarır Giacomo.

Lunes, merdiveni Bay Plum’ın apartmanına döndürür, dikkatlice gökdelenin büyük, füme camlarına yaklaşır. Ortalık suspus olmuştur. Dörtlü usulca ilerler;

yüzlerini camlara yapıştırırlar. Odanın duvarları, Eski ve Yeni Şehirler'in haritalarıyla kaplıdır. Bir duvardaysa yalnızca düğmeler gözükmektedir. Her şey Bay Plum'ın denetimi altındadır. Odanın tam ortasında, içinde vahşi görünümlü, iri balıkların yüzdüğü bir akvaryum vardır ve başka da bir şey görünmemektedir. Odada kimse yoktur.

“Burada değiller,” der Lunes. “Seslerine bakılırsa çok uzakta olmamalılar... Hiç koku almıyor musun?” diye sorar Giacomo'ya.

Hayır, burnu patlamış mısır kokusu almıyordu, ama ne olduğunu açıklayamayacağı bazı tuhaf şeylerin kokusunu duyuyordu. Bu, Giacomo'nun hiç bilmediği, korkmuş kedi kokusuydu! Lunes, merdiveni hiçbir şey göremeden, bir aşağı bir yukarı oynatır. Tam apartmandan uzaklaşmak üzerelerken, bir kez daha Niru'nun çaresizlik dolu sesi duyulur.

“Majesteeeleriii, bizlereee yüce gönüllülük göstermek isterseeniiz...”

“Büyük büyük konuşmasanaaa...”

“Merhameet...”

Niru'nun sesi kesilir, ama bu sefer sesin geldiği yön anlaşılmıştır.

“Şuradalar, yukarıda!” diye bağırın Nella'yla Rico, hızla pedallara asılırlar. Minik bisiklet bir anda merdivenden kopar, havaya fırlar ve yukarılara, gökdelenin tepesine doğru çıkar. Gece kapkaranlık olduğundan, iki

çocuk çok kısa sürede gözden kaybolur.

“Ne yapalım?” diye fısıldar Giacomo.

“Dönmelerini beklemekten başka yapacak bir şey yok,” diye içini çeker Lunes.

Zaman geçmek bilmiyordur. Oysa iki çocuk gideli birkaç dakika ancak olmuştur ki, Nella’yla Rico ortaya çıkarlar. Onların hemen üstünde, havada asılı duruyor, el kol hareketleriyle Lunes ve Giacomo’ya yanlarına gelmelerini işaret ediyorlardı.

“Hadi, gidelim!” der Lunes. Ama hareket etmeden önce, cebinden küçük bir pompa çıkarıp manivelaya yaklaşır. “Biraz yağlayayım ki, gıcırdatasın.”

Giacomo’yla Lunes çocukların yanına ulaştıklarında, Nella’yla Rico işaretlerle, gökdelenin tepesindeki terası gösterirler. İster gecenin karanlığında yürüyen bir vaşak gibi, ister denizin derinliklerinde seyreden bir denizaltı gibi sessizce, diyelim, üstünde Lunes ve Giacomo’yu taşıyan merdiven, çocukların gösterdiği yere doğru yol alır. Gördüğü şeyin korkunçluğu karşısında Giacomo’nun ağzından bir çığlık kopar.

Neyse ki, o anda Bay Plum yüksek perdeden bir kahkaha atmıştır da, Giacomo’nun çıığı duyulmaz. Nasıl olur da, böyle bir durumda bu kadar eğlenebiliyordu bu adam?

Bay Plum balıkçılığa özenmişti. Lastik çizmeleri, başında kasketi, gözlerinde koyu renkli güneş gözlükleri, ağzında purosusu ve kulaklarında iPod’uyla rahat bir

koltuğa kurulmuştu. Önünde, her birinin ucunda kuyruklarından asılmış kediler bulunan üç olta vardı.

Zavallıcıklar, patilerini çaresizce oynatarak, acı acı miyavlayarak havada sallanıyorlardı. Tam o anda Bay Plum, zavallı Piru'nun asılı olduğu oltayı alır, makinesini çevirerek, içinde iki iri farenin dört döndüğü bir kafese yaklaştırır. Fareler kediyi görünce, burunlarını kafesin aralığından çıkarıp dişlerini göstermeye ve kulak tırmalayıcı bir tizlikte cıyklamaya başlar.

Piru büzülmeye çalışırken, “Acıyımın, beyefendiii!” diye miyavlamaktadır.

Bay Plum, Piru'nun burnunu, neredeyse farelerin burnuna değecek kadar kafese yaklaştırır ve katıla katıla gülmeye başlar.

“Bitli kraliçeniz çekip gitmezse, kısa zamanda farelere yem olacaksınız. Hah haa!”

Giacomo ve Lunes göreceklelerini görmüşlerdi. Şimdi eyleme geçme zamanıydı. Kapan kurucunun dediği gibi: *Hızlı ve hedefe odaklı.*

“Ne yapacağız? Kedileri bu gece nasıl kurtaracağız?”

Giacomo kaygılıydı. Şimdi o üç kediyi çok sevdiğini anlamıştı. Nasıl da sevimli ve yardımseverdiler ve de Rocchina'ya ne kadar bağlıydılar! Ne olursa olsun onları kurtarmalıydılar, ama bunun nasıl olacağını bilmiyordu. Nella'yla Rico'ysa, bir yandan minik bisikletlerinin üstünde hızlı hızlı pedal çevirerek fır dönüyor,

bir yandan da Bay Plum'a çok kötü hakaretler yağıdırıyorlardı.

“Susun gevezeler, susun!” der kapan kurucu. “Benim bir fikrim var...”

Sonra da planını açıklar.

Plan, “düşmanı kalbinden vurmaya” dayanıyordu. Bay Plum'ın kalbi nerede atıyordu acaba? Giacomo'yla çocuklar birbirlerine bakar. Beslenmelikler elbette! Büyük dedesine nasıl tutkallı kurabiyeler bir servet kazandırdıysa, Bay Plum'a servet kazandıran da beslenmeliklerdi.

“Oradan vuracağız. Böylelikle, şimdi hangi pisliği hazırlıyorsa, onu da yok etmiş olacağız.”

“İyi de, nasıl yok edeceğiz?” diye sorar Nella ve Rico.

“Siz pedal çevirmekten başka şeyden anlamazsınız, karışmayın,” der Lunes, başını sallayarak.

Giacomo korka korka, “Farelerle mi?” diye sorar.

“Aferin! Farelerle!” der Lunes, kafesleri işaret ederek. Sonra ışıl ışıl aydınlatılmış gökdelene bakarak kollarını havaya kaldırır ve kızgınlıkla sallayarak, “Plum, son gülen iyi güler!” der. “Hadi işbaşına!”

Giacomo, ‘Lunes komutandan çok yarasaya benziyor,’ diye düşünür.

Zafer !

Oysa Nella'yla Rico, Lunes'un dediği gibi, yalnızca pedal çevirmekten anlıyor değillerdi ve bunu da çok kısa bir zaman sonra kanıtlayacaklardı. İşleri, beslenmelik fabrikalarına girmek, çevreyi kolaçan etmek ve Lunes'a bilgi vermektir, ama her şeyden önce, "düşmanı kalbinden vurmaya üzere" içeri girişin bir yolunu bulmalıydılar.

"Çıt çıkarmadan, tek sözcük etmeden!" Aldıkları emir buydu.

Nereden gireceklerdi?

Beslenmelik fabrikalarının penceresi yoktu. Yalnızca kapıları ve o anda Giacomo'nun burnunu çok rahatsız eden, leş gibi kokuların çıktığı, uzun bacaları vardı. Bacalardan birinden duman tütmediği için, çocuklar oradan içeri girmeye karar vermişlerdi.

“İşinize yarayacak bir şey var bende,” der Lunes. Ceplerini karıştırmaya başlar. “Bunlar, yapışkan eldivenler. Yüksekçe tırmandıklarında düşmesinler diye, hırsızlar için geliştirmiştim. Şimdi siz kullanabilirsiniz.”

Hırsızlar için! Lunes gerçekten de tuhaf sayılırdı. Eldivenler çocuklar için biraz büyüktü ama yine de çok işlerine yarayacağını söylediler. Nella’yla Rico eldivenleri takar, ellerini bacanın deliğinin kenarına dayar, aşağı eğilirler; sonra da bacanın iç duvarlarına tutuna tutuna, baş aşağı inmeye başlarlar.

“İyi şanslar!” der Lunes.

Giacomo, yüreği ağzında, “İyi şanslar!” diye tekrarlar. İkisi de beklemeye başlar.

Girişimleri çok tehlikeli olabilirdi, bunu biliyorlardı. Zaman ilerledikçe endişeleri artıyordu. İçeriden ne bir ses, ne bir bağıris geliyor, bu onları rahatlatıyordu; ama Nella’yla Rico bir türlü geri dönmüyorlardı. Sanki baca tarafından yutulmuşlardı!

Sonunda uzaktan görünürler, leş gibi kirli ama gülümseyerek.

“Eee, ne oldu?..”

Her tarafı gözden geçirdiklerini söylerler. Tam altlarında, beslenmelik deposu vardır.

“Yer gök beslenmelik,” der Nella, pırıl pırıl parlayan gözlerle. Ortalıkta kimse olmadığından kapıyı kolayca açabilmişlerdi.

Hamur karan, kesen, tepsilere yerleştiren ve fırına

koyan çok sayıda makine ve robot diğer taraftaydı. Bir de içinden çok pis kokulu bir gürültünün geldiği, kapalı bir oda vardı.

“Pis kokulu bir gürültü mü?” der Lunes.

“Evet çok pis kokulu bir gürültü,” diye tekrarlar Rico.

“Kedi ve fareler için o rezil mamaları orada yapıyor olsalar gerek. Çevrede kimse yok muydu?”

“Oturdukları yerde horlayarak uyuyan iki adam vardı.”

“Ya bekçi ya da işçidirler. Güzel, iyi iş becerdiniz. Kraliçemiz sizi ödüllendirecektir,” diye açıklar Lunes. “Şimdi eyleme geçelim.”

Gerçek bir komutan gibi, birliğini merdivende toplar ve uygulanacak planı açıklar.

“Açılan kapıdan gireceğiz, kafeslerden birini, kapısı açık beslenmelik deposuna koyacağız; diğeriyle çöplerin bulunduğu odaya gideceğiz, kapıyı bununla açacağız,” deyip, başka bir alet gösterir. “Fareleri içeri serbest bırakacağız ve kapıyı örtüp çıkacağız. Kolay, değil mi?”

“Ya biz?” diye sorar Nella ve Rico.

“Siz, o iki adamdan kurtulmamız için bize rehberlik edeceksiniz. Fabrikadan çıkmadan önce alarmı açacağız ve vınnn! Merdivene çıkıp Bay Plum’un gökdeleline gideceğiz. Gösteriyi oradan izleriz!”

“Hangi gösteriyi?” diye sorar Nella ve Rico.

“Görürsünüz, görürsünüz!” diye kıkırdar Lunes, ağzını kapatarak. Biraz düşünür ve, “Her şey yolunda giderse elbette...” diye ekler.

Her şey yolunda gider: Kafesler götürülmesi gereken yerlere götürülür, kapakları açılır, fareler cezaevinden kaçan mahkûmlar gibi kaçıtır, bekçiler uyumaya devam eder, Lunes iki kalın mum yakarak duman çıkarır, alarm devreye girer ve bütün ışıkları yanıp, fabrika gündüzmüş gibi aydınlanırken, merdiven olay yerinden uzaklaşır.

İyi de, neden Giacomo, Lunes ve iki çocuk kadar durumdan hoşnut değildi? Çünkü bir şey onu huzursuz etmektedir ve bunun ne olduğunu, Plum’ın balıkçılık yaptığı terasa yaklaşıncaya dile getirir.

“Ya fareler beslenmelikleri yemezlerse?” diye sorar.

Nella kendinden çok emin, “Yemezlerse aptaldırlar,” der. “Ben hepsini yedim.”

Lunes, Nella’ya ters ters bakar.

“Tar halkı düşmanın verdiği şeyleri yemez.”

Giacomo’nun aklına, babasının yaptığı ve Rocchina’nın çok beğendiği ekmekler gelince, “Leziz olsalar da mı yemezler?” diye sorar.

“O zaman da yemezler. Merak etmeyin, fareler beslenmelikleri yerler. Yemeye başlamışlardır bile.”

Durdukları yerden terası göremiyorlardı, ama olup biteni duyuyorlardı.

Telefon uzun uzun çalar. Bay Plum kulağından ku-

laklıkları çıkarana kadar çalar da çalar ve sonra...

“Çalışıyorum!!! Sen de kimsin? Fabrikalar mı?.. Yangın mı! Yooo, yangın değil... yanlış alarm... içeri girdiler! Kim? Nasıl? Nerede...”

Telefon konuşması uzadıkça Plum’ın sesi yükseliyor ve tonu değişiyordu. Önce baritundu, sonra tenor, en sonunda da, “Neeeee?” diye tiz bir soprano çılgılık.

“Fareler ha! Beslenmelik deposunda fareler! Diğerrinde de mi?!! Bir şeyler yapın! Bir şeyleer!”

“Ne kedi ne de kapan mı var? Rat’lerden mi istemek zorundayız? Asla!”

Bay Plum birbiri ardınca, *alçaklar, korkaklar, beyinsizler, beceriksizler, işe yaramazlar, dalgacılar* ve benzeri tüm hakaretleri sıralayıp, nefesi kesildikten sonra sakinleşir.

Lunes, tedbiri elden bırakmadan merdiveni biraz daha yükseltir ve dörtlü duvarın kenarına gizlenerek, Plum’ın ortalığı kasıp kavurduğu terası gözetlemeye başlarlar. Plum, oltaların ucuna asılı kedileri ve kafeslerde fink atan fareleri unutmuş, ileri geri volta atmaktadır.

“Rat’lerden kedi ve kafes istemek ha? Düşmandan?.. Asla! Onlar da, bitli kraliçeleri de gidecek! Ben oraya fabrika kuracağım!!! En büyük hayvan maması üreticisine, çöp işleme dâhisine... *bana* engel olacaklar, öyle mi? Göreceğiz! Plum’ı ve aklını hafife alıyorlar! Bir plan yapmalıyım, yoksa biterim... Hayır, önce fabrika-

lara bakalım. Fareler oradan çıkmayacaklar. Açlıktan ölsünler!”

İşte böyle gözdağı vererek, söverek, abuk sabuk konuşarak Bay Plum helikopterine biner ve fabrikaların olduğu bölgeye doğru hareket eder. Oltaların ucunda asılı kalan kedilerin yalvarmaları sürmektedir.

“Beyefendiii, biziii...”

“Burada, böyleee...”

“Tepetaklaaak...”

“Başımıza kan çıktııı...”

Nella’yla Rico bisikletleriyle tutsakların yanına giderken, merdiveni yükseltmeye başlayan Lunes, “Eyleme geçme zamanı!” der.

“Buradayız! Biziz! Sizi kurtarmaya geldik!”

Niru, Piru ve Biru’nun sevinci görülmeye değerdi. *Usta, değerli, sevimli* gibi sıfatları sıralamaları ve selamlarının ardı arkası kesilmiyordu.

Ancak Lunes’un acelesi vardır.

“Plum gelmeden geri dönmeliyiz,” der. “Bir de armağan bırakmalıyız.”

“Armağan mı?!?” diye şaşkın şaşkın sorar Giacomo.

“Öyle ya!” diye yanıtlar kapan kurucu gizemli bir ifadeyle; bir yandan da, iki iri farenin bulunduğu kafesi yukarı kaldırmaktadır.

Üç kedi, ağızlarının suyu aka aka, “Ustaaa, izin olursaaa?” diye miyavlar.

Lunes yanıt vermez. Merdiveni fümecamlara doğru indirir, elindeki aletle camda koca bir kare delik açar, kafeslerin ağzını aralayarak fareleri Bay Plum'ın daireesine salar.

Farelere de, "Görevinizi hakkıyla yapın!" der.

Kediler, "Etme bulma dünyası!" diye yorumlar durumu. Onlar da atasözü biliyorlardı!

Güneş Yeniden Doğar

Rocchina'nın sesi, "Giacomo artık evine dönebilir," der. İyi de, ses nereden geliyordu?

Giacomo çevresine bakınır: Sirk yoktu, kent yoktu, yalnızca Lunes'un merdiveni, üç kedi, Nella ve Rico vardı. Uğurböceği de yine yanında değildi.

Bir şeyler söylemeye çalışır, ama fırsat olmaz. Kendini kedi piramidinin tepesinde, soluk soluğa koşarken bulur.

"Çaabuuk! Çaabuuk!"

"Hoşça kal, Giacomo!"

Lunes'un, Nella ve Rico'nun sesleri arkasından, çok uzaklardan geliyordu. 'Veda bile edemedim,' diye düşünür Giacomo. Sonra her şey yok olur.

O sabah okul yolunda Giacomo, dün gece olanla-

rın rüya mı, gerçek mi olduğunu kendi kendine soruyordu. Daha da önemlisi, Rocchina'nın onunla neden konuşmadığını merak ediyordu. Giacomo'ya kızgın olduğunu ya da onu umursamadığını mı söylemek istiyordu acaba?

Huzursuzluk veren bu düşünce onu birkaç kez burnunu temizlemek, babasının "öteki tarafa" yapacağı ilk dağıtım için pişirdiği ekmeği birkaç kez koklamak, bu yüzden okula beş dakika geç kalmak zorunda bırakır. Hem de matematik dersine!

Ulderica Öğretmen'in ürküten hayali onu tam sınıf kapısına geldiğinde yakalar ve duyduğu korku, kara bir el kalbini sıkıştırıyormuş gibi hissetmesine neden olur. Geri dönmek isterse de artık çok geçtir. Giacomo'nun arkasından Luisa gelmiştir ve kızın eli çoktan kapının kolundadır. Ne matematikten ne de öğretmenden korkan Luisa, sınıfa girer ve kapıyı ardına kadar açık bırakır.

"Giacomo, içeri girmeyecek misin?"

Giacomo başı önünde içeri girer, öğretmenin yüzüne bakmadan, "Günaydın," der ve sırasına yönelir. Yanında Rocchina'nın oturduğu sırasına!

Öğretmeni, "Sürprizi beğendin mi?" diye sorar.

Rocchina'nın üstünde dizlerine kadar inen yine o her zamanki kazağı vardı, başını yine sıraya doğru eğmişti ve saç örgüsü yandan sarkıyordu. Ancak Giacomo çantasını sıraya koyduğunda, kız başını kaldırır ve ona

gölümser. Güneş yeniden doğmuştur.

Ders arasında, sınıftaki çocukların Rocchina'ya farklı davrandıklarının ayırına varır. Çocuklar eskiden, sınıfın diğer ucunda, Rocchina'yla Giacomo'ya uzak dururlardı. İkisine bakar, aralarında fısıldaşıp gülüşürlerdi. Grubun ortasında da her zaman Camilla olurdu. Şimdiyse, Camilla'nın çevresindeki grup yine vardı ama sayıları azalmıştı. Diğerleri orada burada dolanıyor, bazıları da yavaş yavaş onlara yanaşıyordu. Yanlarına ilk gelenler, Ornella ve Enrico olur.

Giacomo'yla Rocchina, sıralarına oturmuş, beslenmelerini yiyorlardı: Giacomo patlamış mısır, Rocchina'ysa, Giacomo'nun babasının bu sabah fırından çıkardığı domatesli ekmeği yiyordu. Rocchina, ağzını öyle bir doldurmuş, öyle bir iştahla yiyordu ki, yanakları patlayacakmış gibi şişmişti ve yüzü olgun, kırmızı bir elmaya benziyordu.

Patlamış mısırlarını bitiren Giacomo, "Niye gelmedin?" diye sorar.

Rocchina, yapması gereken işler olduğunu söyler. Ornella'yla Enrico, evet anlamında başlarını sallar.

Enrico, "Kediler ne oldu?" diye sorar.

Rocchina omuz silker, kazağının koluyla ağzını siler ve, "İyiler," der.

Kedi sözünü duyunca, diğer çocuklar da yaklaşır. Herkes Rocchinadan bir şeyler söylemesini bekliyormuş gibi bakmaktadır, ama hiçbiri soru sormaya cesaret ede-

mez. Giacomo bile sormaz; hatta Rocchina'nın uğurböceğini sormasından ve yine ona kızmasından korkar. Oysa Rocchina, ekmeğini bitirdikten ve keyifle bir "Ohhhh!" çektikten sonra, elini naylon torbasına daldırır; üstünde, elle "10 Numara" yazılı, sarı, buruşuk bir bilet çıkarır.

Bileti Giacomo'ya uzatırken, "Sirk bileti. Bugün gösteri var," der.

"Bir tane daha var mı, benim için?" diye sorar Enrico.

"Satın almalısın," diye yanıtlar kız.

"Nereden alınıyor?"

"Popcorn'un oradan."

Giacomo, 'Doğru ya, oradaki lokomotiften,' diye düşünür.

Rocchina daha fazla açıklama yapmak için çaba harcamaz; ama o ne kadar az konuşursa, çocukların da o kadar çok ilgisini çekiyordu. Şimdi bütün sınıf onların çevresindeydi ve Camilla köşede tek başına kalmıştı.

"Gösteri kaçta başlıyor?" diye sorar Ornella.

"Dörtte."

Birisi saf saf, "Sirk nerede?" diye sorar.

Rocchina soru sorana doğru döner ve dik dik bakar.

"Eski Şehir'de," diye yanıtlar.

Doğru ya, Eski Şehir'de böyle bir sirki nasıl bula-

mazlar? Bacasından havaya patlamış mısır püskürten lokomotifıyla, renk renk çizgili çadırı olan bir sirk nasıl gözden kaçır?

Giacomo eve dönüp sirkten söz ettiğinde, babası kaşlarını çattı:

“Sirk mi?!? İyi de, nerede? Haa, aşağıda, bir zamanlar yaşlılar evinin olduğu, şimdi fabrika yapılmak istenen yerde...”

Giacomo'nun babası, Eski Şehir'e yaptığı ilk dağıtımdan çok memnundu. Ekmeğini beğenmişlerdi. Sirk ve gösteri sözü açılınca herhangi bir yorum yapmadığı için, o gün öğleden sonra Giacomo'yla annesi Eski Şehir'e giderler. Bu, Giacomo için bir ilktir.

Eski Şehir, ismine uygundu, nemli ve karmakarışık; ama ortalıkta çocuklar oynuyor ve çok gürültü çıkıyordu. Giacomo'yu şaşırtan ilk şey, Rat'lerin çocuklarının da kendisi gibi olduğuydu; başlarının üstünde kuyrukları yoktu, gözleri de çekik değildi; biraz kirliydiler belki, bir de giysileri yamalıydı. Hem, Rat'lerin çocukları sokaklarda kedilerle oynuyor, koşuyor, bağırsıyorlardı. Hem de nasıl bağırmak!

‘Öğretmenlerimiz bu sesleri duysa!..’ diye düşünür Giacomo.

Ayırđına vardığı bir diğer şey de, insanın Eski Şehir'de pekâlâ kaybolabileceğiydi. Yeni Şehir'de böyle

şeyler olmazdı. Yollar cetvelle çizilmiş gibi dümdüzdü; her tarafta, yönleri gösteren tabelalar vardı, kaybolmak olanaksızdı. Oysa burada, dar dar sokaklar, merdivenler, küçük küçük meydanlar vardı ve bir zamanlar yaşlılar evi olan binanın yerinde yeller esiyordu.

“Buradan gideceğiz herhalde...” diyordu annesi, “belki de şuradan...” Giacomo’nun burnu için karıştırılması olanaksız o lezzetli kokuyu, patlamış mısır kokusunu duyuncaya kadar dolanmışlardı.

Giacomo duraksamadan, “Orada, orada!” diye bağırmıştı. Burnunun götürdüğü yerde sirki bulmuşlardı.

Gösteri

Popcorn Sirki tam da Giacomo'nun düşlediği gibiydi, ama bir yanıyla da farklıydı. Bir zamanlar yaşlılar evinin olduğu açık alanda bir çadır, çadırın yanında tekerlekler üstünde duran, pencerelerinde perdeleri olan bir ev, bir kafes ve kafesin yanında da dumanlar tüten bir seyyar araba vardı.

Hem çadırın hem de evin çatısında, gökkuşağı renklerinde POPCORN SİRKi yazıyordu. Kafes de çadır gibi boyanmıştı ve duman tüten seyyar arabanın üstünde GİŞE yazısı okunuyordu.

Arabanın arkasında, siyah, uzun saçlı, kolları çıplak bir kadın, tavada mısır patlatıyor, onları kepçeyle topluyor ve sarı külahlara dolduruyordu. Arada sırada eline küçük bir trompet alıp, "*Parapa-parapa-parapa!*"

diye çalıyordu. Arabanın önünde çocuklar sıra olmuştu. Çocuklardan beşi Giacomo'nun sınıf arkadaşları, diğ-
leri Rat çocuklarıydı.

Popcorn Sirki o kadar küçüktü ki, ona sirkten çok, sirk minyatürü demek daha doğrudu. Ama Giacomo orada olmaktan, sınıf arkadaşları Ornella, Enrico, Simo-
na, Andrea ve hatta Camilla'yı orada görmekten o ka-
dar mutludur ki, çadırın küçüklüğünün farkına bile
varmaz. Annesiyse, halinden pek de memnun gözük-
memektedir.

“Bu da sirk mi sayılıyor yani?” der. “Hani büyük
bir sirkte, hayvanlar vardı ve...”

“Var hayvanlar,” diye yanıtlar Giacomo, üstünde
BOA YILANI yazan boş kafesi gösterir.

“O mu?!?”

Annesinin yüzü, kötü bir koku almış Giacomo'nun
ya da Rocchina ya bakan Camilla'nın yüzüne benziyor-
du.

O sırada, mısır patlatan kadın, bir kez daha trom-
petini eline alarak bağırmaya başlar: “Koşun çocuklar,
koşun! Sirke gelin! Jonglörler, çalgıcılar, akrobatlar!
Gelin, gelin! Yılanla boğuşan, ateş yiyen adamın muh-
teşem gösterisine, iplerde harikalar yaratan küçük cam-
baz kıza gelin!”

İp cambazı mı! Rocchina'dır bu! Giacomo, eliyle
cebindeki uğurböceğini yoklar ve orada olduğunu an-
layınca rahatlar: Bu kez Rocchina ona kızamayacaktır.

Gişede sıraları gelince, annesi iki külah patlamış mısır ve bir bilet alır. Giacomo kendi biletini gösterir.

“Rocchina verdi,” der.

Gişedeki kadın Giacomo’ya kuşkuyla bakar. Kadının koca bir burnu ve biraz uzamış bıyıkları vardır. Giacomo bu kadının Rocchina’nın annesi olamayacağına karar verir.

“O halde tanışıyorsunuz?”

“Evet,” diye yanıtlar Giacomo, kızarak. “Sınıf arkadaşım.”

“İçeride. Hadi, acele et, başlamak üzere!”

Giacomo’nun annesi, yüzünü daha da asarak, “Ne biçim konuşma ama!” der.

Rocchina bu kez Giacomo’nun gözüne güneş gibi değil de bir melek, bir peri gibi gözüktür. Beyazlar giymiş; küçük bir platformun üstünde, kollarını iki yana açmış, bir eliyle de, yukarıdan sarkan ipi tutmuş, bekliyordu. Boşluğa bakıyordu. Yanında, saçını atkuyruğu yapmış, üstü çıplak, iriyarı bir adam, boğazına kadar sarılmış bir yılanla duruyordu.

Adam, “Bayanlar ve baylar!” diye söze girer. “İşte, uçan kız!”

Giacomo’nun annesi, “Buraya oturalım,” diye iki boş sandalyeye yönelir.

Sirk o kadar küçüktü ki, çocukların oturduğu otuz kadar sandalye kolaylıkla sayılabiliyordu.

Çocukların elinde patlamış mısır külahları vardı ve

ağızları doluydu, çünkü hiçbiri çiğnemiyor, ipten güç alarak yukarıya tırmanan Rocchina'yı izliyorlardı.

Rocchina yukarı çıktığında, kollarını iki yana açıp ipi tutarken, Giacomo onun için, 'Melek gibi,' diye düşünür. Adam ipi tutar ve Rocchina'yı gitgide daha hızlı çevirmeye başlar.

Rocchina, kolları açık dönüyordu. Belki o dönen ipin verdiği acı yüzünden, belki de Melek-Rocchina'ya duyduğu hayranlık nedeniyle, Giacomo da dönmek istiyordu, ama diğer çocuklar gibi, o da ağız açık, bu olağanüstü gösteriyi izliyordu.

Sonra ip yavaşlar ve durur. Rocchina platforma iner. O zaman, "Bravo!" sözleriyle karışık bir alkış kopar ve çocuklar da ağızlarını kapatıp, patlamış mısırlarını çiğnemeye başlar. Bravo! Rocchina selam verir, gözleriyle Giacomo'yu arar ve gülümser.

Rocchina'nın ardından sıra yılanlı adama gelir. Adam, mangaldan bir meşale alır, ağızına yaklaştırır ve ateşi yutmaya, sonra da geri üflemeğe başlar. Ağızından ateş püskürten bir ejderha gibi uflaya puflaya ateş yutup üflemeğe devam ederken, öne doğru eğilir, Rocchina'yı alıp omuzuna oturtur.

Giacomo, Rocchina'nın ciddi duruşundan ve dikkatini yoğunlaştırmasından, gösterinin henüz bitmediğini anlar. Nitekim, adama şöyle bir baktıktan sonra, ellerini adamın kafasına dayar, bedenini yavaş yavaş havaya kaldırır, yatay durarak kendi çevresinde dönmeye

başlar. *Oooo!* Çocuklar bir kez daha mısır çiğnemeyi unuturlar. Giacomo, yüreğinin göğsünden dışarı fırladığını, yukarıya, Rocchina'nın beyaz pisipisilerinin ucuna doğru yükseldiğini hissediyor; sanki "Giacomo'nun kalbi" pisipisilerin ucunda atıyordu.

Derken Rocchina, takla atarak yere iner, kibarca eğilip selam verir ve tiz bir sesle, "Bayanlar, baylar, şimdi sırada Ursus'un, dünyanın en güçlü yılanıyla kavgasını izleyeceksiniz," duyurusunu yapar.

Ursus, elbette o iriyarı adamdı. Rocchina'nın duyurusuyla sağa sola sallanmaya başlar. O sırada, uyuyormuş gibi duran yılan uyanır, sivri dilini dışarı çıkarır ve yeniden hareketlenerek adamın bedenine dolanmaya başlar: Sırtından omuzlarına, oradan da göğüs kafesinden aşağılara doğru kayar. O an Ursus, yılanın başını elleriyle tutar ve mücadele başlar. Dolanmaları, adama vuran kuyruğu, ok gibi fırlayan diliyle öyle etkileyicidir ki, çocukların ağzı bir kez daha açık kalır, patlamış mısırlar yerlere dökülür; Giacomo'nun parmağı burnuna yönelir ve orada kalakalır. Ursus, yılanı başının altından ve kuyruğundan tutup havaya kaldırıncaya ve Rocchina elinin bir hareketiyle kazananı ilan edinceye kadar, çocuklar öle kalır.

Rocchina, eline aldığı kırbacı üç kere şaklattıktan sonra, "Son olarak da," diye devam eder "dünyada eşi benzeri olmayan bir gösteri: Bisiklete binen kedi üçlüsü!"

Ne güzel konuşuyordu, nasıl da kendinden emindi! Öğretmeni Ulderica görse, Rocchina'yı kesinlikle tanıyamazdı.

Kırbaç üçüncü kez şakladığında, çadırın tentesi açılır ve içeri üç kedi girer. Cılız ve gri renkte, piramit gibi birbirinin üstüne tünemiş, küçük bir bisiklete binmişlerdi ve son sürat pedal çeviriyorlardı. Çocuklar bir alkış kopartır. Giacomo'nun kalbi de deli deli atmaya başlar: Onlar mıydı? Niru, Piru ve Biru? Yoksa onlar değil miydi?

Giacomo'nun bir yanıtı yoktu. Pistte dördüncü turları bittiğinde piramit dağılır; kediler sıraya girer, saygıyla eğilir ve uzun uzun miyavlar.

“Saygıdeğeer beyimiiz!..”

Onu çağırıyorlardı!

Giacomo annesine, “Duyuyor musun?” diye sorar.

“Neyi?”

Küçücük çadırın içi alkış ve bağırışlarla inliyordu. Belki o yüzden annesi duymamıştı.

“Kediler...”

Annesi gülümseyerek, “Çok iyidiler!” der.

‘Yok, annem duyamazdı. Diğerleri de duyamazdı,’ diye içini çeker Giacomo. Öne doğru kaykılır ve eliyle kedilere selam verir. O sırada Rocchina, üç kedi ve Ursus’la birlikte parmaklarının ucunda yürüyerek ve kamçısını şaklatarak pistte tur atıyordu. Gerçek bir kraliçe gibi!

Giacomo ayağa kalkar, cebinden uğurböceğini çıkarır: Artık zamanı gelmiştir.

İşte tam o anda, küçük yürüyüş kolu, çadır tentesinin aralanmış bir yerinden dışarı çıkar ve gözden kaybolur.

Giacomo, 'Önemli değil, yarın okulda veririm,' diye düşünür.

Düş müydü, Gerçek miydi ?

O gece, Giacomo yatağına uzandığında, duvara astığı yeni resme, Ursus'un yılanla kavgasına bakıyor ve sirkteki gösteriyi düşünüyordu. Kendi arkadaşları da dahil bütün çocuklar, "Çok çok güzel," demişti.

Simona'yla Enrico, bir kez daha geleceklerini söylemişlerdi. Ornella, Rocchina'nın yanında olmak için bir gün Giacomo'nun yerine oturup oturamayacağını sormuştu.

O da, "Belki," diye yanıtlamıştı. Belki, ama hemen yarın değil, daha sonra.

O zaman araya Camilla girmiş; "Niye Rocchina'nın yanında hep sen oturuyorsun? Sıra senin değil ya. Hem matematiğin iyi de değil, ona yardımcı olamazsın," demişti.

Camilla hep ilginin merkezinde olmak istiyordu, ama o bile sirki beğendiğini ve Rocchina'nın çok başarılı olduğunu söylemişti. Camilla böyle bir şeyi kolay kolay söylemezdi.

Giacomo, kendini bulutların üstündeymiş gibi hissediyordu: Pencere açıktı, içeri akşam havasının ferahlığı giriyordu. Çok hoş, mis kokulu bir havaydı ve burunu yeni bir şeyler koktuğunu söylüyordu. Ne o tatlımsı ne de o pis kokuydu; bu, tertemiz bir kokuydu.

Giacomo'nun gözleri kapanıyor, ancak uyumak istemiyordu. O gün çok şey olmuştu: Rocchina'nın sirkine gitmişti, babası Eski Şehir'de ilk ekmeklerini satmıştı, Rat'lerin çocukları onlarla konuşmuştu... Sonra o akşam televizyondan bir duyuru yapılmıştı: "Beslenmelik fabrikaları ve *Benim Hazır Gıda* fabrikaları, beklenmedik bir teknik arıza nedeniyle bir süreliğine kapatılmıştır. Ne zaman açılacağı bilinmemektedir."

"Bak, bu çok güzel bir haber," diye yorumlamıştı babası. "Yarın, her zamankinden iki kat daha fazla ekmek pişireyim! Ne olmuş olabilir ki? Çok büyük bir şey olsa gerek."

Giacomo, "Fare," demek istedi. Ama ağzını açmadı, çünkü annesiyle babası ona asla inanmazlardı.

"Fare mi?!? Aklına neler geliyor böyle!" derdi babası. "Ya bu çocuğun hayal dünyası çok geniş ya da düşüyor," diye de ekledi.

Gerçi Giacomo da kendine bu soruyu soruyordu:

Gördükleri düş müydü, gerçek mi? Gerçekse, belki kediler geri gelirdi, belki Lunes... Gerçek değilse...

Camilla da gerçek olmadığını söylüyordu. Camilla sınıfın en çalışkanıydı.

Bu kararsızlık ânında, Giacomo'nun parmağı her zamanki yerinde teselli arıyordu ve burnunu temizlemeye başlamıştı. Bir topçuk, iki topçuk... Gerçek değil de bir düşse... O zaman televizyon neden böyle bir duyuru yayınlamıştı? Ya sirk? "Saygıdeğeeer beyimiiiiiz!.." dendiğini kendi kulaklarıyla duymuştu.

Sonuç olarak, Giacomo bir türlü karar veremiyor, bu nedenle de uyumak istemiyordu.

Aniden aklına, Ornella'nın, "Ne fark eder, öykü uydurulmuşsa? Benim hoşuma gitti," dediği gelir. Omuzlarından bir yük kalkar. Bir öykünün gerçek ya da düş olmasının hiçbir öneminin olmadığını anlar; önemli olan güzel olmasıdır.

Bir öykü, sonu iyi biterse güzeldir.

Giacomo, mutlu mutlu gülümser, parmağını burnundan çeker, son topçuğunu yapar ve gözlerini kapatır. Artık uyuyabilecektir.

THE NEW YORK STATE
DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL CONSERVATION
BUREAU OF WATER
WATER QUALITY CONTROL DIVISION
DESIGNATED USES AND WATER QUALITY STANDARDS
FOR FRESHWATER BODIES OF WATER

Figure 1
[Illegible text describing the diagram]

Figure 2
[Illegible text describing the diagram]